

2 0 2 5**MATHEMATICS***Full Marks : 100**Pass Marks : 30**Time : 3 hours**The figures in the margin indicate full marks for the questions****Give the answers of Part-A in the OMR Answer-Sheet provided.*****ALLOTMENT OF MARKS****Part—A**Q. Nos. **1–50** carry 1 mark each : $1 \times 50 = 50$ **Part—B**Q. Nos. **51–60** carry 2 marks each : $2 \times 10 = 20$ Q. Nos. **61–65** carry 3 marks each : $3 \times 5 = 15$ Q. Nos. **66–68** carry 5 marks each : $5 \times 3 = 15$

Total = 100

(2)

PART—A

Choose the correct answer :

$$1 \times 50 = 50$$

শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

শুদ্ধ উত্তৰটি বেছে নাও :

গেৰে ফিননাথৰত্ৰৌ সাথৰ :

1. Which of the following is not a set?

তলৰ কোনটো এটা সংহতি নহয় ?

নিম্নোক্ত কোনটি একটি সংহতি নয় ?

গাহাথনি মাৰে মোনসে থুবুৰ নভা?

(a) The collection of seven days in a week

এটা সপ্তাহৰ সাতটা দিনৰ সংগ্ৰহ

একটি সপ্তাহৰ সাতটি দিনৰ সংগ্ৰহ

মোনসে হাবথানি স্নি সাননি বুথুমনাথ

(b) The collection of ten most talented writers in Assam

অসমৰ দহজন সবাতকৈ প্ৰতিভাশালী লিখকৰ সংগ্ৰহ

অসমৰ দশজন সব থেকে প্ৰতিভাশালী লেখকৰ সংগ্ৰহ

আসামনি সাজি বাঁসিন রৌগৌথি গোনাঁ লিগিগিৰিনি বুথুমনাথ

(c) The collection of all questions in your Mathematics book

তোমাৰ গণিতৰ পাঠ্যপুথিৰ আটাইবোৰ প্ৰশ্নৰ সংগ্ৰহ

তোমাৰ গণিত পাঠ্যপুথিৰ সবগুলি প্ৰশ্নৰ সংগ্ৰহ

নৌনি সানখান্থি ফৰা বিজাৰনি গাসৈবো সৌনাথনি বুথুমনাথ

(d) The collection of all even integers

সকলোবোৰ যুগ্ম অখণ্ড সংখ্যাৰ সংগ্ৰহ

সকল যুগ্ম অখণ্ড সংখ্যাৰ সংগ্ৰহ

গাসৈবো জৰা ৰগ' অনজিমানি বুথুমনাথ

(3)

2. Which of the following is an example of null set?

তলৰ কোনটো এটা বিন্দু সংহতিৰ উদাহৰণ ?

নিম্নোক্ত কোনটি একটি বিন্দু সংহতিৰ উদাহৰণ ?

গাহাথনি মাৰে মোনসে থুম্ফা থুবুৰনি বিদিব্ধি?

(a) The set of months in a year

এটা বছৰৰ মাহকেইটাৰ সংহতি

একটি বছৰৰ মাসগুলিৰ সংহতি

মোনসে বোসৌৰনি দানফৌৰনি থুবুৰ

(b) The set of women Presidents in India

ভাৰতৰ মহিলা ৰাষ্ট্ৰপতিৰ সংহতি

ভাৰতৰ মহিলা ৰাষ্ট্ৰপতিৰ সংহতি

ভাৰতনি আইজো হাথুগিৰিনি থুবুৰ

(c) The set of all even integers

সকলো যুগ্ম অখণ্ড সংখ্যাবোৰৰ সংহতি

সকল যুগ্ম অখণ্ড সংখ্যাগুলিৰ সংহতি

গাসৈবো জৰা ৰগ' অনজিমাফৌৰনি থুবুৰ

(d) The set of odd natural numbers divisible by 4

4ৰে বিভাজ্য অযুগ্ম স্বাভাৱিক সংখ্যাবোৰৰ সংহতি

4 দ্বাৰা বিভাজ্য অযুগ্ম স্বাভাৱিক সংখ্যাগুলিৰ সংহতি

4 জোঁ ৱানজানাত্ৰ ব্ৰেজৰা মিথিগা অনজিমাফৌৰনি থুবুৰ

3. Which of the following is not true?

তলৰ কোনটো সত্য নহয় ?

নিম্নোক্ত কোনটি সত্য নয় ?

গাহাথনি মাৰে থাৰ নভা?

(a) $\{b, a\} \subset \{a, b, c\}$

(b) $\{a\} \in \{a, b, c\}$

(c) $\{a\} \subset \{a, b, c\}$

(d) $\phi \subset \{a, b, c\}$

(4)

4. $A \cap (A \cup B)$ equals $A \cap (A \cup B)$ ৰ সমান $A \cap (A \cup B)$ -এৰ সমান $A \cap (A \cup B)$ নি সমান(a) A (b) B (c) ϕ (d) $A \cap B$ 5. If $A = \{a, \{b, c\}\}$, then the number of subsets of A isযদি $A = \{a, \{b, c\}\}$, তেন্তে A ৰ উপসংহতিৰ সংখ্যা হ'লযদি $A = \{a, \{b, c\}\}$, তাহলে A -এৰ উপসংহতিৰ সংখ্যা হ'লোযদি $A = \{a, \{b, c\}\}$, অল্লা A নি থুবুৰসানি অনজিমায়া জাৰায়

(a) 8

(b) 64

(c) 512

(d) 4

6. If $A \cap B = B$, thenযদি $A \cap B = B$, তেন্তেযদি $A \cap B = B$, তাহলেযদি $A \cap B = B$, অল্লা(a) $A \subset B$ (b) $B \subset A$ (c) $A = \phi$

(d) None of the above / ওপৰৰ এটাও নহয় /

উপৰৰ এটাও নহয় / গোজীনি মৌনসেবো নভা

7. Let R be a relation on the set of natural numbers N defined by $x + 2y = 8$. The domain of R isধৰা হ'ল স্বাভাৱিক সংখ্যাৰ সংহতি N ত সম্বন্ধ R ৰ সংজ্ঞা হ'ল $x + 2y = 8$. R ৰ আদিক্ষেত্ৰ হ'ব

(5)

ধৰা হ'লো স্বাভাৱিক সংখ্যাৰ সংহতি N -এ সম্বন্ধ R -এৰ সংজ্ঞা হ'লো $x + 2y = 8$. R -এৰ আদিক্ষেত্ৰ হ'বহমৰায় মিথিগা অনজিমানি থুবুৰ N আৰু সোমোন্দো R নি বুংফোৰথিয়া জাৰায় $x + 2y = 8$. R নি দখৰআ জাগোন(a) $\{2, 4, 8\}$ (b) $\{2, 4, 6, 8\}$ (c) $\{2, 4, 6\}$ (d) $\{1, 2, 3, 4\}$ 8. If $A = \{-1, 1\}$, then the number of elements of $A \times A \times A$ isধৰা হ'ল $A = \{-1, 1\}$, তেন্তে $A \times A \times A$ ৰ মৌলসংখ্যা হ'লধৰা হ'লো $A = \{-1, 1\}$, তাহলে $A \times A \times A$ -এৰ মৌল সংখ্যা হ'লোহমৰায় $A = \{-1, 1\}$, অল্লা $A \times A \times A$ নি গুদিথানি অনজিমায়া জাৰায়

(a) 4

(b) 8

(c) 12

(d) 20

9. If $A = \{1, 2, 3\}$, $B = \{2, 3, 4\}$, then which of the following is a function from A to B ?যদি $A = \{1, 2, 3\}$, $B = \{2, 3, 4\}$, তেন্তে তলৰ কোনটো A ৰ পৰা B লৈ এটা ফলন হ'ব?যদি $A = \{1, 2, 3\}$, $B = \{2, 3, 4\}$, তাহলে নিম্নোক্ত কোনটি A -এৰ থেকে B -তে একটি ফলন হ'ব?যদি $A = \{1, 2, 3\}$, $B = \{2, 3, 4\}$, অল্লা গাহাথনি মাৰে A নিফ্ৰায় B সিম মৌনসে মাৰথুনা জাগোন?(a) $\{(1, 2), (1, 3), (2, 3), (3, 3)\}$ (b) $\{(1, 3), (2, 4)\}$ (c) $\{(1, 3), (2, 2), (3, 3)\}$ (d) $\{(1, 2), (2, 3), (3, 2), (3, 4)\}$

10. The range of the function $f(x) = -|x|$ is

$f(x) = -|x|$ ফলনটোৰ পৰিসৰ হ'ল

$f(x) = -|x|$ ফলনটিৰ পৰিসৰ হ'লো

$f(x) = -|x|$ মাৰ্থুননি থাখন্থায়া জাৰায়

- (a) R (b) $(-\infty, 0]$
(c) $[0, \infty)$ (d) $(-\infty, 0)$

11. Let R be a relation on a finite set A having n number of elements. Then the number of relations on the set A is

ধৰা হ'ল R , n টা মৌল বিশিষ্ট এটা সসীম সংহতি A ৰ ওপৰত এটা সম্বন্ধ। তেন্তে সংহতি A ৰ ওপৰত হ'ব পৰা সম্বন্ধৰ সংখ্যা হ'ল

ধৰা হ'লো R , n টি মৌল বিশিষ্ট একটা সসীম সংহতি A -এৰ উপৰ একটা সম্বন্ধ। তৰে সংহতি A -এৰ উপৰ হতে পাৰা সম্বন্ধৰ সংখ্যা হ'লো

হমৰায় R , মোন n গুদিথা গোনা মোনসে সান্থাযি থুবুৰ A নি সায়াব মোনসে সোমোন্দো। অল্লা থুবুৰ A নি সায়াব জানো হাথাব সোমোন্দোনি অনজিমায়া জাৰায়

- (a) 2^n (b) n^2
(c) n^{n^n} (d) 2^{n^2}

12. The domain of the function $f(x) = \frac{1}{x-1}$ is

$f(x) = \frac{1}{x-1}$ ফলনটোৰ আদিক্ষেত্র হ'ল

$f(x) = \frac{1}{x-1}$ ফলনটিৰ আদিক্ষেত্র হ'লো

$f(x) = \frac{1}{x-1}$ মাৰ্থুননি দখৰা জাৰায়

- (a) $(-\infty, \infty)$ (b) $(-\infty, 0]$
(c) $(-\infty, \infty) - \{1\}$ (d) $(-\infty, \infty) - \{0\}$

13. In a circle of diameter 40 cm, the length of a chord is 20 cm. The length of the minor arc of the chord is

40 cm ব্যাস বিশিষ্ট বৃত্ত এটাত জ্যা এডালৰ দৈৰ্ঘ্য হ'ল 20 cm. জ্যা ডালে বৃত্তটোত উৎপন্ন কৰা গৌণ চাপটোৰ দৈৰ্ঘ্য হ'ল

40 cm ব্যাস বিশিষ্ট একটা বৃত্তে একটা জ্যা-এৰ দৈৰ্ঘ্য হ'লো 20 cm. জ্যাটি বৃত্তটিতে উৎপন্ন কৰা গৌণ চাপটিৰ দৈৰ্ঘ্য হ'লো

40 cm খাব গোনা বৈখন মোনসেয়াব সিলিহাংখো দৌসেনি লাউথায়া জাৰায় 20 cm. সিলিহাংখোআ বৈখনাব সোমজিহোনায বোৰলাসানি লাউথায়া জাৰায়

- (a) $\frac{\pi}{3}$ cm
(b) $\frac{2\pi}{3}$ cm
(c) $\frac{40\pi}{3}$ cm
(d) $\frac{20\pi}{3}$ cm

14. The value of $\sin\left(-\frac{3\pi}{2}\right)$ is

$\sin\left(-\frac{3\pi}{2}\right)$ ৰ মান হ'ল

$\sin\left(-\frac{3\pi}{2}\right)$ -এৰ মান হ'লো

$\sin\left(-\frac{3\pi}{2}\right)$ নি মানা জাৰায়

- (a) 0
(b) 1
(c) -1
(d) ∞

15. The value of $i^{23} + i^{24} + i^{25} + i^{26}$ is

$i^{23} + i^{24} + i^{25} + i^{26}$ ৰ মান হ'ল

$i^{23} + i^{24} + i^{25} + i^{26}$ -এৰ মান হ'লো

$i^{23} + i^{24} + i^{25} + i^{26}$ নি মানা জাৰায়

- (a) 0 (b) 1
(c) i (d) $-i$

16. The value of $(1+i)(1+i^2)(1+i^3)(1+i^4)$ is

$(1+i)(1+i^2)(1+i^3)(1+i^4)$ ৰ মান হ'ল

$(1+i)(1+i^2)(1+i^3)(1+i^4)$ -এৰ মান হ'লো

$(1+i)(1+i^2)(1+i^3)(1+i^4)$ নি মানা জাৰায়

- (a) 0 (b) 1
(c) i (d) $-i$

17. If $Z = \frac{1+i}{1-i}$, then $|Z|$ equals

যদি $Z = \frac{1+i}{1-i}$, তেন্তে $|Z|$ ৰ মান হ'ল

যদি $Z = \frac{1+i}{1-i}$, তাহলে $|Z|$ -এৰ মান হ'লো

যদি $Z = \frac{1+i}{1-i}$, অল্লা $|Z|$ নি মানা জাৰায়

- (a) 0 (b) 1
(c) i (d) $-i$

18. The solution of $-8 \leq 5x - 3 < 7$ is

$-8 \leq 5x - 3 < 7$ ৰ সমাধান হ'ল

$-8 \leq 5x - 3 < 7$ -এৰ সমাধান হ'লো

$-8 \leq 5x - 3 < 7$ নি মাৰফুথাইয়া জাৰায়

- (a) $[-1, 2]$ (b) $(-1, 2)$
(c) $(-1, 2]$ (d) $[-1, 2)$

19. Which of the following is true?

তলৰ কোনটো সত্য?

নিম্নোক্ত কোনটি সত্য?

গাহায়নি মাৰে থাৰ?

- (a) ${}^nC_r + {}^nC_{r-1} = {}^{n+1}C_{r+1}$
(b) ${}^nC_r + {}^nC_{r-1} = {}^{n+1}C_{r-1}$
(c) ${}^nC_r + {}^nC_{r-1} = {}^{n+1}C_r$
(d) ${}^nC_r + {}^nC_{r-1} = {}^nC_{r+1}$

20. If $\frac{1}{8!} + \frac{1}{9!} = \frac{x}{10!}$, then the value of x is

যদি $\frac{1}{8!} + \frac{1}{9!} = \frac{x}{10!}$, তেন্তে x ৰ মান হ'ল

যদি $\frac{1}{8!} + \frac{1}{9!} = \frac{x}{10!}$, তাহলে x -এৰ মান হ'লো

যদি $\frac{1}{8!} + \frac{1}{9!} = \frac{x}{10!}$, অল্লা x নি মানা জাৰায়

- (a) 10 (b) 20
(c) 50 (d) 100

21. The value of ${}^nC_0 + {}^nC_1 + {}^nC_2 + \dots + {}^nC_n$ is

${}^nC_0 + {}^nC_1 + {}^nC_2 + \dots + {}^nC_n$ ৰ মান হ'ল

${}^nC_0 + {}^nC_1 + {}^nC_2 + \dots + {}^nC_n$ -এৰ মান হলো

${}^nC_0 + {}^nC_1 + {}^nC_2 + \dots + {}^nC_n$ নি মানা জাৰায়

- (a) 2^n (b) n^n (c) n^2 (d) 2^{2n}

22. The value of $\sum_{r=0}^n 3^r {}^nC_r$ is

$\sum_{r=0}^n 3^r {}^nC_r$ ৰ মান হ'ল

$\sum_{r=0}^n 3^r {}^nC_r$ -এৰ মান হলো

$\sum_{r=0}^n 3^r {}^nC_r$ নি মানা জাৰায়

- (a) 2^n (b) 4^n (c) n^2 (d) n^4

23. The last term in the expansion of $\left(x^2 - \frac{3}{x}\right)^4$ is

$\left(x^2 - \frac{3}{x}\right)^4$ ৰ প্ৰসাৰণত শেষ পদটো হ'ব

$\left(x^2 - \frac{3}{x}\right)^4$ -এৰ প্ৰসাৰণে শেষ পদটি হ'ব

$\left(x^2 - \frac{3}{x}\right)^4$ নি ফুৰাসনায়াব জোৰখি বিদাৰা জাগোন

- (a) x^4 (b) $\frac{-81}{x^4}$ (c) $\frac{81}{x^4}$ (d) $\frac{1}{x^4}$

24. Let S be the sum, P be the product and R be the sum of reciprocals of n terms of a GP. Then P^2 is equal to

এটা গুণোত্তৰ প্ৰগতিৰ n টা পদৰ যোগফল S , পূৰণফল P আৰু পদবোৰৰ প্ৰতিফলৰ যোগফল R হ'লে P^2 ৰ মান হ'ল

একটি গুণোত্তৰ প্ৰগতিৰ n টি পদৰ যোগফল S , পূৰণফল P এবং পদগুলিৰ প্ৰতিফলৰ যোগফল R হলে P^2 -এৰ মান হলো

মোনসে ফানব্ৰায়লি দাবগানায়নি মোন n বিদাৰনি দাজাৰগাসৈয়া S , সানজাৰগাসৈয়া P আরো ফাৰিউল্থানি দাজাৰগাসৈয়া R জাযোব্লা P^2 নি মানা জাৰায়

- (a) $\left(\frac{S}{R}\right)^n$ (b) $\left(\frac{R}{S}\right)^n$
(c) $\left(\frac{S}{R}\right)^2$ (d) $\left(\frac{S}{R}\right)^{2n}$

25. The value(s) of x for which $-\frac{2}{7}$, x , $-\frac{7}{2}$ form a GP is/are

x ৰ কি মানৰ বাবে $-\frac{2}{7}$, x , $-\frac{7}{2}$ গুণোত্তৰ প্ৰগতিত থাকিব?

x -এৰ কোন মানৰ জন্য $-\frac{2}{7}$, x , $-\frac{7}{2}$ গুণোত্তৰ প্ৰগতিতে থাকবে?

x নি মা মাননি থাখ্ৰায় $-\frac{2}{7}$, x , $-\frac{7}{2}$ ফানব্ৰায়লি দাবগানায়াব থাগোন?

- (a) 0 (b) 1
(c) -1 (d) ± 1

26. The n th term of a GP is 128 and the sum of its n terms is 248. If its common ratio is 2, then its first term is

এটা গুণোত্তৰ প্ৰগতিৰ n তম পদ 128 আৰু ইয়াৰ প্ৰথম n টা পদৰ যোগফল 248. যদি সাধাৰণ অনুপাত 2 হয়, তেন্তে প্ৰথম পদটো হ'ব

একটি গুণোত্তর প্রগতির n তম পদ 128 এবং এর প্রথম n টি পদের যোগফল 248.
যদি সাধারণ অন্তর 2 হয়, তাহলে প্রথম পদটি হবে

মোনসে ফানব্রায়লি দাবগানায়নি n থি বিদাৰা 128 আরো বেনি গিৰি মোন n বিদাৰনি
দাজাৰগাসেয়া 248. জুদি আগোসার ফারাগথিয়া 2 জায়ো, অল্লা গিৰি বিদাৰা জাগোন

- (a) 1 (b) 3 (c) 8 (d) 10

27. The slope of a straight line which makes an angle 135° with the negative direction of the x -axis is

x -অক্ষৰ ঋণাত্মক দিশৰ সৈতে 135° কোণ কৰি থকা এডাল সৰলৰেখাৰ প্ৰৱণতা হ'ল
 x -অক্ষৰ ঋণাত্মক দিশৰ সঙ্গে 135° কোণ কৰে থকা একটি সরলরেখাৰ প্ৰবণতা
হলো

x -বিত্থ'নি দানখ'থা দিগজোঁ 135° খনা খালামনাথ দোঁসে গোথোঁ হাংখোনি দাবস্তায়া
জাৰায়

- (a) 1
(b) -1
(c) 0
(d) undefined / অসংজ্ঞায়িত / অবর্ণিত / দিহুনজায়ি

28. Let $P(a, b)$ be the midpoint of a line segment between the axes. Then the equation of the line is

অক্ষদ্বয়ৰ মাজত থকা বেখাখণ্ড এটাৰ মধ্যবিন্দু $P(a, b)$ হ'লে, বেখাডালৰ সমীকৰণ
হ'ব

অক্ষদ্বয়ের মধ্যে থকা একটি রেখাখণ্ডের মধ্যবিন্দু $P(a, b)$ হলে, রেখাটির সমীকরণ
হবে

বিত্থ'দোঁনি গেজেরাথ থানাথ হাংখোখোন্দো দোঁসেনি গেজের বিন্দোআ $P(a, b)$ জায়োল্লা, হাংখোনি
সমানথাইয়া জাগোন

- (a) $\frac{x}{2} + \frac{y}{2} = 2$ (b) $\frac{ax}{b} + \frac{by}{a} = 2$
(c) $\frac{x}{a} + \frac{y}{b} = 1$ (d) $\frac{x}{a} + \frac{y}{b} = 2$

29. The value(s) of k for which the line

$$(k-3)x - (4-k^2)y + k - 6 = 0$$

is parallel to y -axis is/are

k ৰ কি মানৰ বাবে $(k-3)x - (4-k^2)y + k - 6 = 0$ বেখাডাল y -অক্ষৰ
সমান্তৰাল হ'ব?

k -এৰ কোন মানের জন্য $(k-3)x - (4-k^2)y + k - 6 = 0$ রেখাটি y -অক্ষের
সমান্তরাল হবে?

k নি মা মাননি থাখায় $(k-3)x - (4-k^2)y + k - 6 = 0$ হাংখোনি y -বিত্থ'নি
লিগ জাগোন?

- (a) 3 (b) ± 2
(c) 6 (d) 0

30. If the eccentricity e of a conic section is $e = \frac{3}{2}$, then the
conic section is

যদি শাংকৰ ছেদ এটাৰ উৎকেন্দ্ৰতা $e = \frac{3}{2}$ হয়, তেন্তে শাংকৰ ছেদটো হ'ব

যদি একটি শঙ্কু ছেদের উৎকেন্দ্ৰতা $e = \frac{3}{2}$ হয়, তাহলে শঙ্কু ছেদটি হবে

জুদি জংহাসুংথাই বাহাগো মোনসেনি রুজুব্লাই $e = \frac{3}{2}$ জায়ো, অল্লা জংহাসুংথাই বাহাগোআ
জাগোন

- (a) a parabola / এটা অধিবৃত্ত / একটি অধিবৃত্ত / মোনসে পাৰাবলা
(b) an ellipse / এটা উপবৃত্ত / একটি উপবৃত্ত / মোনসে লাউখন
(c) a hyperbola / এটা পৰাবৃত্ত / একটি পৰাবৃত্ত / মোনসে দেৰখাংবেন্দোঁ
(d) a circle / এটা বৃত্ত / একটি বৃত্ত / মোনসে বেঁখন

31. Find the centre and radius r of the circle
 $x^2 + y^2 - 2x + 2y + 1 = 0$.

$x^2 + y^2 - 2x + 2y + 1 = 0$ বৃত্তটোৰ কেন্দ্ৰ আৰু ব্যাসার্ধ r নিৰ্ণয় কৰা।

$x^2 + y^2 - 2x + 2y + 1 = 0$ বৃত্তটিৰ কেন্দ্ৰ এবং ব্যাসার্ধ r নিৰ্ণয় কৰো।

$x^2 + y^2 - 2x + 2y + 1 = 0$ বৃত্তননি মিহু আরো সন্ধান r दिहनु।

(a) Centre is $(-1, 1)$, $r = 1$ unit

কেন্দ্ৰ $(-1, 1)$, $r = 1$ একক

কেন্দ্ৰ $(-1, 1)$, $r = 1$ একক

মিহু $(-1, 1)$, $r = 1$ সানগুদি

(b) Centre is $(1, -1)$, $r = 2$ units

কেন্দ্ৰ $(1, -1)$, $r = 2$ একক

কেন্দ্ৰ $(1, -1)$, $r = 2$ একক

মিহু $(1, -1)$, $r = 2$ সানগুদি

(c) Centre is $(1, -1)$, $r = 1$ unit

কেন্দ্ৰ $(1, -1)$, $r = 1$ একক

কেন্দ্ৰ $(1, -1)$, $r = 1$ একক

মিহু $(1, -1)$, $r = 1$ সানগুদি

(d) Centre is $(-1, 1)$, $r = 2$ units

কেন্দ্ৰ $(-1, 1)$, $r = 2$ একক

কেন্দ্ৰ $(-1, 1)$, $r = 2$ একক

মিহু $(-1, 1)$, $r = 2$ সানগুদি

32. The length of latus rectum of the parabola $x^2 + y = 0$ is

$x^2 + y = 0$ অধিবৃত্তটোৰ নাভি-লম্বৰ দৈৰ্ঘ্য হ'ল

$x^2 + y = 0$ অধিবৃত্তটিৰ নাভি-লম্বৰ দৈৰ্ঘ্য হলো

$x^2 + y = 0$ বাঁহননি উথুমলাবনি লাউথাইয়া জাৰায়

(a) 1 unit

1 একক

1 একক

1 সানগুদি

(b) 2 units

2 একক

2 একক

2 সানগুদি

(c) 3 units

3 একক

3 একক

3 সানগুদি

(d) 4 units

4 একক

4 একক

4 সানগুদি

33. The eccentricity e of the conic section $9x^2 + 4y^2 = 36$ is

$9x^2 + 4y^2 = 36$ শাংকৰ ছেদটোৰ উৎকেন্দ্ৰতা e হ'ল

$9x^2 + 4y^2 = 36$ শঙ্কু ছেদটিৰ উৎকেন্দ্ৰতা e হলো

$9x^2 + 4y^2 = 36$ জঁহাসুঁথাই বাহাগোনি রুজুলাইয়া e আ জাৰায়

(a) $\frac{\sqrt{3}}{5}$

(b) $\frac{\sqrt{7}}{5}$

(c) $\frac{\sqrt{5}}{3}$

(d) $\frac{\sqrt{3}}{7}$

34. The length of transverse axis of the hyperbola

$$\frac{x^2}{16} - \frac{y^2}{25} = 1 \text{ is}$$

$$\frac{x^2}{16} - \frac{y^2}{25} = 1 \text{ পৰাবৃত্তটোৰ অনুপ্রস্থ অক্ষৰ দৈৰ্ঘ্য হ'ল}$$

$$\frac{x^2}{16} - \frac{y^2}{25} = 1 \text{ পৰাবৃত্তটিৰ অনুপ্রস্থ অক্ষৰ দৈৰ্ঘ্য হ'লো}$$

$$\frac{x^2}{16} - \frac{y^2}{25} = 1 \text{ দেখাৰ্বেন্দোঁনি দানস্রয় বিথ'নি লাউথাইয়া জাৰায়}$$

(a) 8 units

8 একক

8 একক

8 সানগুদি

(b) 10 units

10 একক

10 একক

10 সানগুদি

(c) 4 units

4 একক

4 একক

4 সানগুদি

(d) 5 units

5 একক

5 একক

5 সানগুদি

35. The focus of the parabola $y^2 + 5x = 0$ lies on the

$$y^2 + 5x = 0 \text{ অধিবৃত্তটোৰ নাভি থাকে}$$

$$y^2 + 5x = 0 \text{ অধিবৃত্তটিৰ নাভি থাকে}$$

$$y^2 + 5x = 0 \text{ পাৰাবলানি উথুমে থায়ো}$$

(a) positive x -axis (OX)

ধনাত্মক x -অক্ষত (OX)

ধনাত্মক x -অক্ষে (OX)

দাজাৰথাই x -বিথ'আব (OX)

(b) negative x -axis (OX')

ঋণাত্মক x -অক্ষত (OX')

ঋণাত্মক x -অক্ষে (OX')

দানখ'থাই x -বিথ'আব (OX')

(c) positive y -axis (OY)

ধনাত্মক y -অক্ষত (OY)

ধনাত্মক y -অক্ষে (OY)

দাজাৰথাই y -বিথ'আব (OY)

(d) negative y -axis (OY')

ঋণাত্মক y -অক্ষত (OY')

ঋণাত্মক y -অক্ষে (OY')

দানখ'থাই y -বিথ'আব (OY')

36. The point $(-3, 7, -6)$ lies in the

$$(-3, 7, -6) \text{ বিন্দুটো থাকে}$$

$$(-3, 7, -6) \text{ বিন্দুটি থাকে}$$

$$(-3, 7, -6) \text{ বিন্দোআ থায়ো}$$

(a) 2nd octant

দ্বিতীয় অষ্টাংশত

দ্বিতীয় অষ্টমাংশে

নৈথি দাइनबाहागोआव

(b) 4th octant

চতুর্থ অষ্টাংশত

চতুর্থ অষ্টমাংশে

ব্রৈথি दाइनबाहागोआव

(c) 6th octant

ষষ্ঠ অষ্টাংশত

ষষ্ঠ অষ্টমাংশে

দ'থি दाइनबाहागोआव

(d) 8th octant

অষ্টম অষ্টাংশত

অষ্টম অষ্টমাংশে

দাइनथि दाइनबाहागोआव

37. The coordinates of the points in the YZ-plane are of the form

YZ-সমতলৰ বিন্দুৰ স্থানাংকৰ আৰ্হি হ'ব

YZ-সমতলৰ বিন্দুৰ স্থানাংকৰ গঠন হ'ব

YZ-সমানথালানি বিন্দোনি থাকনি বিসাননি নমুনায়া জাগোন

- (a) $(x, y, 0)$ (b) $(0, y, z)$
(c) $(x, 0, z)$ (d) $(x, 0, 0)$

38. The value of $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} (\sec x - \tan x)$ is

$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} (\sec x - \tan x)$ ৰ মান হ'ল

$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} (\sec x - \tan x)$ -এৰ মান হ'লো

$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} (\sec x - \tan x)$ নি মানা জাৰায়

- (a) 0 (b) 1 (c) -2 (d) 2

39. The value of $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{(1+x)^{10} - 1}{x}$ is

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{(1+x)^{10} - 1}{x}$ ৰ মান হ'ল

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{(1+x)^{10} - 1}{x}$ -এৰ মান হ'লো

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{(1+x)^{10} - 1}{x}$ নি মানা জাৰায়

- (a) 0 (b) 1 (c) 10 (d) -10

40. The value of $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x + e^{2x} + e^{3x} + \dots + e^{nx} - n}{x}$ is

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x + e^{2x} + e^{3x} + \dots + e^{nx} - n}{x}$ ৰ মান হ'ল

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x + e^{2x} + e^{3x} + \dots + e^{nx} - n}{x}$ -এৰ মান হ'লো

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x + e^{2x} + e^{3x} + \dots + e^{nx} - n}{x}$ নি মানা জাৰায়

- (a) 0
(b) 1
(c) -1
(d) $\frac{n(n+1)}{2}$

41. The value of $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{5x + 4\sin x}{3\sin 2x + 3x}$ is

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{5x + 4\sin x}{3\sin 2x + 3x}$ ৰ মান হ'ল

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{5x + 4\sin x}{3\sin 2x + 3x}$ -এৰ মান হ'লো

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{5x + 4\sin x}{3\sin 2x + 3x}$ নি মানা জাৰায়

- (a) 0
(b) 1
(c) -1
(d) $\frac{3}{2}$

42. If $f(x) = x^{100} + x^{99} + x^{98} + \dots + x + 1$, then the value of $f'(1)$ is

যদি $f(x) = x^{100} + x^{99} + x^{98} + \dots + x + 1$, তেন্তে $f'(1)$ ৰ মান হ'ব

যদি $f(x) = x^{100} + x^{99} + x^{98} + \dots + x + 1$, তাহলে $f'(1)$ -এৰ মান হ'ব

যদি $f(x) = x^{100} + x^{99} + x^{98} + \dots + x + 1$, অল্লা $f'(1)$ নি মানা জাগোন

- (a) 0 (b) 1
(c) 100 (d) 5050

43. If $f(x) = x^n$ and $f'(1) = 10$, then the value of n is

যদি $f(x) = x^n$ আৰু $f'(1) = 10$, তেন্তে n ৰ মান হ'ব

যদি $f(x) = x^n$ এবং $f'(1) = 10$, তাহলে n -এৰ মান হ'ব

যদি $f(x) = x^n$ আৰু $f'(1) = 10$, অল্লা n নি মানা জাগোন

- (a) 0 (b) 1
(c) 10 (d) 100

44. The derivative of $x + \frac{1}{x}$ w.r.t. x is

x সাপেক্ষে $x + \frac{1}{x}$ ৰ অৱকলজ হ'ব

x সাপেক্ষে $x + \frac{1}{x}$ -এৰ অৱকলজ হ'ব

x নি লোভায়াব $x + \frac{1}{x}$ নি সোলায়লিয়া জাগোন

- (a) $1 + \frac{1}{x^2}$ (b) $1 - \frac{1}{x^2}$
(c) $\frac{1}{x^2}$ (d) $-\frac{1}{x^2}$

45. The derivative of $x \log x$ w.r.t. x is

x সাপেক্ষে $x \log x$ ৰ অৱকলজ হ'ব

x সাপেক্ষে $x \log x$ -এৰ অৱকলজ হ'ব

x নি লোভায়াব $x \log x$ নি সোলায়লিয়া জাগোন

(a) $1 + \log x$

(b) $1 - \log x$

(c) $\log x - 1$

(d) None of the above / ওপৰৰ এটাও নহয় /
উপৰৰ এটাও নহয় / গোজৌনি মোনসেবো নহয়

46. The variance of 20 observations is 5. If each observation is multiplied by 2, then the new variance of the resulting observations is

20টা পৰ্যবেক্ষণৰ প্ৰসৰণ হ'ল 5. যদি প্ৰতিটো পৰ্যবেক্ষণক 2ৰে গুণ কৰা হয়, তেন্তে প্ৰাপ্ত ফলবোৰৰ নতুন প্ৰসৰণ হ'ব

20 টি পৰ্যবেক্ষণৰ প্ৰসৰণ হ'ল 5. যদি প্ৰতিটি পৰ্যবেক্ষণকে 2 দিয়ে গুণ কৰা হয়, তাহলে প্ৰাপ্ত ফলবোৰৰ নতুন প্ৰসৰণ হ'ব

মোন 20 নাযবিজিৰনাযনি সোলায়লিয়া জাগায় 5. যদি মোনফ্ৰোম নাযবিজিৰনাযখৌ 2 জোঁ সানজাৰথাই খালামনায জাগায়, অল্লা মোননায ফিথাইফোৰনি গোদান সোলায়লিয়া জাগোন

- (a) 10
(b) 20
(c) 50
(d) 100

47. The variance of the first n natural numbers is

প্রথম n টা স্বাভাবিক সংখ্যার প্রসারণ হ'ল

প্রথম n টি স্বাভাবিক সংখ্যার প্রসারণ হলো

গিৰি মোন n মিথিলা অনজিমানি সোলায়লিয়া জাৰাথ

(a) $\frac{n^2 - 1}{12}$

(b) $\frac{n^2 + 1}{12}$

(c) $\frac{n^2 - 1}{6}$

(d) $\frac{n^2 + 1}{6}$

48. If the probability of an event is 0, then it is called

যদি ঘটনা এটাৰ সম্ভাৱিতা 0 হয়, তেন্তে ই এটা

যদি একটি ঘটনার সম্ভাব্যতা 0 হয়, তাহলে এটি একটি

জুদি জাথাই মোনসেনি জাথাবনায়া 0 জাযো, অল্লা বেযো মোনসে

(a) a sure event / নিশ্চিত ঘটনা / নিশ্চিত ঘটনা / নংলৈ জাথাই

(b) an impossible event / অসম্ভৱ ঘটনা / অসম্ভৱ ঘটনা /
জাথাবি জাথাই

(c) a simple event / সৰল ঘটনা / সৰল ঘটনা / গোরলৈ জাথাই

(d) None of the above / ওপৰৰ এটাও নহয় /
উপরের একটিও নয় / গोजौनि मोनसेबो नडा

49. Two events A and B are said to be mutually exclusive if

দুটা ঘটনা A আৰু B ক পরস্পর বিবর্জিত ঘটনা বোলা হয় যদিহে

দুটি ঘটনা A এবং B কে পরস্পর বিবর্জিত ঘটনা বলা হয় যদি

মোননৈ জাথাই A আরো B খৌ গাথজৌগাথনি থিসননায জাথাই বুনায জাযো জুদিব্লা

(a) $A \cup B = \phi$

(b) $A \cup B = S$

(c) $A \cap B = \phi$

(d) $A \cap B = S$

50. If A is an event such that $P(A) = \frac{1}{3}$, then $P(\text{not } A)$ equals

যদি A যিকোনো এটা ঘটনা যাতে $P(A) = \frac{1}{3}$, তেন্তে $P(A \text{ নহয়})$ ৰ মান হ'ব

যদি A যে কোনো একটি ঘটনা যাতে $P(A) = \frac{1}{3}$, তাহলে $P(A \text{ নয়})$ -এৰ মান হ'বে

জুদি A জাথব্ৰিজাথা মোনসে জাথাই জাথাথৈ $P(A) = \frac{1}{3}$, অল্লা $P(A \text{ নহয়})$ নি মানা
জাগোন

(a) 0

(b) 1

(c) $\frac{2}{3}$

(d) None of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়

উপরের একটিও নয়

गोजौनि मोनसेबो नडा

PART—B

51. Draw the graph of the function $f: R \rightarrow R$ defined by $f(x) = x^3, x \in R$. 2

$f(x) = x^3, x \in R$ দ্বাৰা সংজ্ঞাবদ্ধ $f: R \rightarrow R$ ফলনটোৰ লেখ আঁক।

$f(x) = x^3, x \in R$ দ্বাৰা সংজ্ঞাবদ্ধ $f: R \rightarrow R$ ফলনটিৰ লেখ আঁক।

$f(x) = x^3, x \in R$ জোঁ বুঁফোৰথি $f: R \rightarrow R$ মাবথুননি বোসাবগাৰি আখি।

52. Show that

দেখুওৱা যে

দেখাও যে

দ্বিন্ধি দি

$$\tan 3x - \tan 2x - \tan x = \tan 3x \tan 2x \tan x \quad 2$$

53. Find r , if $5^4 P_r = 6^5 P_{r-1}$. 2

r ৰ মান নিৰ্ণয় কৰা যদি $5^4 P_r = 6^5 P_{r-1}$.

r -এৰ মান নিৰ্ণয় কৰো যদি $5^4 P_r = 6^5 P_{r-1}$.

r নি মান দিহুন জুদি $5^4 P_r = 6^5 P_{r-1}$.

54. Using binomial theorem, find the value of $(101)^4$. 2

দ্বিপদ উপপাদ্য ব্যৱহাৰ কৰি $(101)^4$ ৰ মান নিৰ্ণয় কৰা।

দ্বিপদ উপপাদ্য ব্যৱহাৰ কৰে $(101)^4$ -এৰ মান নিৰ্ণয় কৰো।

বিদাৰনৈয়াৰি থাৰবুঁথি বাহাযনানৈ $(101)^4$ নি মান দিহুন।

55. Which is larger, $(1.01)^{1000000}$ or 10000? 2

কোনটো ডাঙৰ, $(1.01)^{1000000}$ নে 10000?

কোনটি বড়, $(1.01)^{1000000}$ না 10000?

মানে দেৱসিন, $(1.01)^{1000000}$ না 10000?

56. Find the equation of the parabola whose vertex is (0, 0), passing through (5, 2) and symmetric with respect to y -axis. 2

শীৰ্ষবিন্দু (0, 0), y -অক্ষ সাপেক্ষে প্ৰতিসম হোৱা আৰু (5, 2) বিন্দুৰে যোৱা অধিবৃত্তটোৰ সমীকৰণ নিৰ্ণয় কৰা।

শীৰ্ষবিন্দু (0, 0), y -অক্ষ সাপেক্ষে প্ৰতিসম হওয়া এবং (5, 2) বিন্দু দিয়ে যাওয়া অধিবৃত্তটির সমীকরণ নিৰ্ণয় কৰো।

থিখিনিবিন্দো (0, 0), y -বিখ'নি লোব্বাযাব ফাৰিগ্ৰোব জানায় আরো (5, 2) বিন্দোঁজোঁ থানায পাৰাবলানি সমানথাইজোঁ দিহুন।

57. Three vertices of a parallelogram ABCD are A(3, -1, 2), B(1, 2, -4), C(-1, 1, 2). Find the coordinates of the fourth vertex. 2

এটা সামান্তৰিক ABCD ৰ তিনিটা শীৰ্ষবিন্দু হ'ল A(3, -1, 2), B(1, 2, -4), C(-1, 1, 2). চতুৰ্থ শীৰ্ষবিন্দুটোৰ স্থানাংক নিৰ্ণয় কৰা।

একটি সামান্তরিক ABCD-এৰ তিনিটি শীৰ্ষবিন্দু হলো A(3, -1, 2), B(1, 2, -4), C(-1, 1, 2). চতুৰ্থ শীৰ্ষবিন্দুটিৰ স্থানাংক নিৰ্ণয় কৰো।

মোনসে লিগদব্লাই ABCD নি মোনথাম থিখিনি বিন্দোআ জানায় A(3, -1, 2), B(1, 2, -4), C(-1, 1, 2). ত্ৰৈথি থিখিনি বিন্দোনি থাবনি বিসান দিহুন।

58. Find $\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$, if exists, where

$\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$ উলিওৱা, যদি বিদ্যমান হয়, য'ত

$\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$ বের কৰো, যদি বিদ্যমান হয়, যেখানে

$\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$ দিহুন, জুদি থামোনথা জাযো, জেরাব

$$f(x) = \begin{cases} x^2 - 1, & x \leq 1 \\ -x^2 - 1, & x > 1 \end{cases}$$

2

59. Find the derivative of $\frac{\cos x}{1 + \sin x}$ w.r.t. x .

2

x সাপেক্ষে $\frac{\cos x}{1 + \sin x}$ -ৰ অবকলজ উলিওৱা।

x সাপেক্ষে $\frac{\cos x}{1 + \sin x}$ -এৰ অবকলজ বের কৰো।

x নি লোভায়াব $\frac{\cos x}{1 + \sin x}$ নি সোলায়খি দিহুন।

60. Three letters are dictated to three persons and an envelope is addressed to each of them. The letters are inserted into the envelopes at random so that each envelope contains exactly one letter. Find the probability that at least one letter is in its proper envelope.

2

তিনিজন ব্যক্তিলৈ তিনিখন চিঠি আৰু তেওঁলোকৰ প্ৰতিজনৰ বাবে একোটাকৈ খামত ঠিকনা লিখা হ'ল। চিঠিবোৰ খামত যাদৃচ্ছিকভাৱে ভৰোৱা হ'ল যাতে প্ৰতিটো খামতে এখনকৈ চিঠি সোমায়। সম্ভাৱিতা উলিওৱা যাতে কমপক্ষে এখন চিঠি সঠিক খামত সোমায়।

তিনিজন ব্যক্তিকে তিনিটি চিঠি এবং তাদের প্ৰত্যেকের জন্য একটি করে খামে ঠিকানা লেখা হলো। চিঠিগুলি খামে যাদৃচ্ছিকভাবে ভৰানো হলো যাতে প্ৰতিটি খামে একটি করে চিঠি ঢেকে। সম্ভাব্যতা বের কৰো যাতে কমপক্ষে একটি চিঠি সঠিক খামে ঢেকে।

সাথাম সুবুনো গাংথাম লাইজাম আরো বিসোর সাফ্রোমনো গাংসেই খামাব থং লিমনায় জাৰায়। থংফোৱা খামাব সাযজল'জানায় সোনায জাৰায় জাহাথে গাংফোম খামাব গাংথাম লাইজাম হাবো। জাথাবনা দিহুন জাহাথে খমথার ব্লাবো গাংসে লাইজাম গেৰে খামাব হাবো।

61. Let A , B and C be three sets such that $A \cup B = A \cup C$ and $A \cap B = A \cap C$. Show that $B = C$.

3

ধৰা হ'ল A , B আৰু C এনে তিনিটা সংহতি যাতে $A \cup B = A \cup C$ আৰু $A \cap B = A \cap C$. প্ৰমাণ কৰা যে $B = C$.

ধৰা হলো A , B এবং C এমন তিনিটি সংহতি যাতে $A \cup B = A \cup C$ এবং $A \cap B = A \cap C$. প্ৰমাণ কৰো যে $B = C$.

হমৰায় A , B আরো C এইবাди मोनथाम थुबुर जाहाथे $A \cup B = A \cup C$ आरु $A \cap B = A \cap C$. फोरमान खलाम दि $B = C$.

Or / নাইবা / অথবা / एबा

Prove by using Venn diagram that

ভেন চিত্ৰৰ সহায়ত প্ৰমাণ কৰা যে

ভেন চিত্ৰেৰ সাহায্যে প্ৰমাণ কৰো যে

ধেন सावगारिनि हेफाजाबाव फोरमान खलाम दि

$$(A \cap B) \cup (A - B) = A$$

3

62. Find the conjugate of $\frac{(3 - 2i)(2 + 3i)}{(1 + 2i)(2 - i)}$.

3

$\frac{(3 - 2i)(2 + 3i)}{(1 + 2i)(2 - i)}$ ৰ সংযুগী উলিওৱা।

$\frac{(3-2i)(2+3i)}{(1+2i)(2-i)}$ এর সংযুক্তী বের করো।

$\frac{(3-2i)(2+3i)}{(1+2i)(2-i)}$ নি দাজাৰত্ৰাং দিহুন।

Or / নাইবা / অথবা / এবা

Let $Z_1 = 2 - i$, $Z_2 = -2 + i$. Find $\text{Im}\left(\frac{Z_1 Z_2}{Z_1}\right)$.

ধৰা হ'ল $Z_1 = 2 - i$, $Z_2 = -2 + i$. $\text{Im}\left(\frac{Z_1 Z_2}{Z_1}\right)$ ৰ মান নিৰ্ণয় কৰা।

ধৰো $Z_1 = 2 - i$, $Z_2 = -2 + i$. $\text{Im}\left(\frac{Z_1 Z_2}{Z_1}\right)$ -এৰ মান নিৰ্ণয় কৰো।

হমন্না $Z_1 = 2 - i$, $Z_2 = -2 + i$. $\text{Im}\left(\frac{Z_1 Z_2}{Z_1}\right)$ নি মান দিহুন।

63. The IQ of a person is given by the formula

$$IQ = \frac{MA}{CA} \times 100$$

where MA is mental age and CA is chronological age. If $80 \leq IQ \leq 140$ for a group of 12-year-old children, find the range of their mental age.

এজন মানুহৰ IQ তলৰ সূত্ৰটোৰে দিয়া আছে :

$$IQ = \frac{MA}{CA} \times 100$$

য'ত MA মানসিক বয়স আৰু CA কালানুক্ৰমীয় বয়স। 12 বছৰীয়া শিশুৰ দল এটাৰ বাবে $80 \leq IQ \leq 140$ হ'লে, সিহঁতৰ মানসিক বয়সৰ পৰিসৰ উলিওৱা।

একজন মানুহৰ IQ নিম্নোক্ত সূত্ৰটি দ্বাৰা দেওয়া আছে :

$$IQ = \frac{MA}{CA} \times 100$$

যেখানে MA মানসিক বয়স এবং CA কালানুক্ৰমীয় বয়স। 12 বছৰৰ একটি শিশুৰ দলৰ জন্য $80 \leq IQ \leq 140$ হলে, তাদের মানসিক বয়সৰ পৰিসৰ বের কৰো।

সাৰে মানসিনি IQ গাহায়নি মাৰসুলুজোঁ হোনায দং :

$$IQ = \frac{MA}{CA} \times 100$$

জেরাৱ MA, মেলেমাৰি বৈসো আরো CA ফোলেৱাৰি বৈসো। 12 বোসোৰ গথ'সানি হানজা মোনসেনি থাখায় $80 \leq IQ \leq 140$ জাযোল্লা, বিসোরনি মেলেমাৰি বৈসোনি থাখন্থাই দিহুন।

Or / নাইবা / অথবা / এবা

Solve and represent graphically on the number line

সমাধান কৰি সংখ্যাৰেখাত দেখুওৱা

সমাধান কৰে সংখ্যাৰেখাতে দেখাও

মাৰফুথাই দিহুননা অনজিমা হাংখোআব দিখি

$$3x - 7 < 5 + x, 11 - 5x \leq 1$$

64. How many words, with or without meaning, can be formed using all the letters of the word EQUATION at a time so that the vowels and consonants occur together?

স্বৰবৰ্ণবোৰ আৰু ব্যঞ্জনবৰ্ণবোৰ একেলগে থকাকৈ EQUATION শব্দটোৰ আটাইবোৰ বৰ্ণ ব্যৱহাৰ কৰি অৰ্থযুক্ত বা অৰ্থহীন কিমানটা শব্দ গঠন কৰিব পাৰি?

স্বৰবৰ্ণগুলি এবং ব্যঞ্জনবৰ্ণগুলি একসঙ্গে থাকবে এভাবে EQUATION শব্দটির সবগুলি বৰ্ণ ব্যবহার করে অর্থযুক্ত বা অর্থহীন কতগুলি শব্দ গঠন করতে পারো?

গাৰাংহাংখোফোৰ আরো খীরাংহাংখোফোৰ জই থানায ৰাদিয়ে EQUATION সোদোৰনি গাসৈবো হাংখোহালা ৰাহায়নানৈ ঔথি গোনাং এৰা ঔথি গৈযি বেসেবাং সোদোৰ দাফুনো হাগোন?

Or / নাইবা / অথবা / এৰা

Prove that / প্রমাণ কৰা যে / প্রমাণ কৰো যে / ফোৰমান খালাম দি

$${}^{2n}C_n = \frac{\{1.3.5 \dots (2n-1)\}2^n}{n!}$$

3

65. The sum of the first three terms of a GP is $\frac{39}{10}$ and their product is 1. Find the common ratio and the terms. 3

এটা গুণোত্তৰ প্ৰগতিৰ প্ৰথম তিনিটা পদৰ যোগফল $\frac{39}{10}$ আৰু পূৰণফল 1. সাধাৰণ
অন্তৰ আৰু পদকেইটা উলিওৱা।

একটি গুণোত্তৰ প্ৰগতিৰ প্ৰথম তিনিটি পদৰ যোগফল $\frac{39}{10}$ এবং পূৰণফল 1. সাধাৰণ
অন্তৰ এবং পদগুলি বের কৰো।

মোনসে ফানব্ৰায়লি দাবগানায়নি গিৰি মোনথাম বিদাৰনি দাজাৰগাসীয়া $\frac{39}{10}$ আরো
সানজাৰগাসীয়া 1. আগোসাৰ ফাৰাগথি আরো বিদাৰা বেসেবাং দিহুন।

Or / নাইবা / অথবা / এৰা

Find the sum of the following series :

3

$$4 + 44 + 444 + \dots \text{ to } n \text{ terms}$$

তলৰ শ্ৰেণীটোৰ যোগফল উলিওৱা :

$$4 + 44 + 444 + \dots \text{ n তম পদলৈ}$$

নিম্নোক্ত শ্ৰেণীটিৰ যোগফল বের কৰো :

$$4 + 44 + 444 + \dots \text{ n তম পদ পৰ্যন্ত}$$

গাহায়নি থাখোনি দাজাৰগাসী দিহুন :

$$4 + 44 + 444 + \dots \text{ n থি বিদাৰসিম}$$

66. Prove that / প্রমাণ কৰা যে / প্রমাণ কৰো যে / ফোৰমান খালাম দি

$$\cos^2 x + \cos^2 \left(x + \frac{\pi}{3} \right) + \cos^2 \left(x - \frac{\pi}{3} \right) = \frac{3}{2}$$

5

Or / নাইবা / অথবা / এৰা

Prove that / প্রমাণ কৰা যে / প্রমাণ কৰো যে / ফোৰমান খালাম দি

$$\cos 20^\circ \cos 40^\circ \cos 60^\circ \cos 80^\circ = \frac{1}{16}$$

5

67. Find the coordinates of the foot of the perpendicular from the point $(-1, 3)$ to the line $3x - 4y - 16 = 0$. 5

$(-1, 3)$ বিন্দুৰ পৰা $3x - 4y - 16 = 0$ ৰেখাডাললৈ টনা লম্বৰ পাদবিন্দু উলিওৱা।

$(-1, 3)$ বিন্দুৰ পৰা $3x - 4y - 16 = 0$ ৰেখাত টনা লম্বৰ পাদবিন্দু বের কৰো।

$(-1, 3)$ বিন্দোনিকায় $3x - 4y - 16 = 0$ হাংখোসিম বোনাথ থোঁগোৱনি গুদি বিন্দোখৌ
দিহুন।

Or / নাইবা / অথবা / এৰা

Show that the area of the triangle formed by the lines

$$y = m_1x + c_1, y = m_2x + c_2 \text{ and } x = 0 \text{ is } \frac{(c_1 - c_2)^2}{2|m_1 - m_2|}.$$

5

দেখুওৱা যে $y = m_1x + c_1, y = m_2x + c_2$ আৰু $x = 0$ ৰেখাকেইডালে গঠন

$$\text{কৰা ত্ৰিভুজৰ কালি } \frac{(c_1 - c_2)^2}{2|m_1 - m_2|}.$$

দেখাও যে $y = m_1x + c_1, y = m_2x + c_2$ এবং $x = 0$ ৰেখাগুলি দ্বাৰা গঠন

$$\text{কৰা ত্ৰিভুজৰ কালি (ক্ষেত্ৰফল) } \frac{(c_1 - c_2)^2}{2|m_1 - m_2|}.$$

দিন্থি দি $y = m_1x + c_1, y = m_2x + c_2$ আরো $x = 0$ হাংখোফোৱা সোমজিহোনাথ

$$\text{আখান্থিথামনি দব্লাইথি } \frac{(c_1 - c_2)^2}{2|m_1 - m_2|}.$$

68. Calculate the mean, variance and standard deviation for the following distribution : 5

তলত দিয়া বিভাজনৰ বাবে মাধ্য, প্রসৰণ আৰু প্রামাণিক বিচ্যুতি নির্ণয় কৰা :

নিম্নোক্ত বিভাজনের জন্য মাধ্য, প্রসৰণ এবং প্রামাণিক বিচ্যুতি নির্ণয় কৰো :

গাহায়াব হোনায রানসারথিনি থাখায় গেজেরথি, সোলায়লি আরো মানদান্দা দিগ্ৰায়নায দিহুন :

Class : 30-40 40-50 50-60 60-70 70-80 80-90 90-100

শ্রেণী

শ্রেণী

থাখো

Frequency : 3 7 12 15 8 3 2

বাৰংবাৰতা

বাৰংবাৰতা

গলেগলেথা

Or / নাইবা / অথবা / এন্না

- Find the mean deviation about median for the following frequency distribution : 5

তলত দিয়া বাৰংবাৰতা বিভাজনৰ বাবে মধ্যমাৰ পৰা গড় বিচ্যুতি নির্ণয় কৰা :

নিম্নোক্ত বাৰংবাৰতা বিভাজনের জন্য মধ্যমা থেকে গড় বিচ্যুতি নির্ণয় কৰো :

গাহায়াব হোনায গলেগলেথা রানসারথাইনি থাখায় গেজেরমানিফ্ৰায় গেজেরথি দিগ্ৰায়নায দিহুন :

Class : 0-10 10-20 20-30 30-40 40-50

শ্রেণী

শ্রেণী

থাখো

Frequency : 5 8 15 16 6

বাৰংবাৰতা

বাৰংবাৰতা

গলেগলেথা

★★★

2 0 2 5**PHYSICS***Full Marks : 70**Pass Marks : 21**Time : 3 hours**The figures in the margin indicate full marks for the questions****Give the answers of Part-A in the OMR Answer-Sheet provided.*****ALLOTMENT OF MARKS****Part—A**Q. Nos. **1** to **35** carry 1 mark each : $1 \times 35 = 35$ **Part—B**Q. Nos. **36** to **45** carry 2 marks each
(any *five* out of ten) : $2 \times 5 = 10$ Q. Nos. **46** to **55** carries 3 marks each
(any *five* out of ten) : $3 \times 5 = 15$ Q. Nos. **56** to **59** carry 5 marks each
(any *two* out of four) : $5 \times 2 = 10$

Total = 70

(2)

PART—A

Choose the correct answer :

$1 \times 35 = 35$

শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

শুদ্ধ উত্তৰটি বেছে নাও :

1. Among the following forces, which one is the strongest force?

তলত দিয়া বলসমূহৰ ভিতৰত কোনটো বল আটাইতকৈ শক্তিশালী ?

নিম্নোক্ত বলগুলিৰ ভিতৰে কোন বলটি সবথেকে শক্তিশালী ?

- (a) Gravitational force (b) Weak force

মহাকর্ষণ বল

দুৰ্বল বল

মহাকর্ষণ বল

দুৰ্বল বল

- (c) Electromagnetic force (d) Nuclear force

বিদ্যুৎচুম্বকীয় বল

নিউক্লীয় বল

বিদ্যুৎচুম্বকীয় বল

নিউক্লীয় বল

2. Optical fibre is based on which of the following?

অপটিকেল ফাইবাৰ তলৰ কোনটোৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি তৈয়াৰ কৰা হয় ?

অপটিক্যাল ফাইবাৰ নিম্নোক্ত কোনটিৰ উপৰ ভিত্তি কৰে প্ৰস্তুত কৰা হয় ?

- (a) Total internal reflection (b) Refraction

পূৰ্ণ আভ্যন্তরীণ প্রতিফলন

প্রতিসরণ

পূৰ্ণ আভ্যন্তরীণ প্রতিফলন

প্রতিসরণ

- (c) Diffraction (d) Polarization

অপবর্তন

সমবর্তন

অপবর্তন

সমবর্তন

3. The dimensional formula for angular momentum is

কৌণিক ভৰবেগৰ মাত্ৰামূলক সূত্ৰটো হ'ল

কৌণিক ভৰবেগৰ মাত্ৰামূলক সূত্ৰটি হলো

- (a) $[ML^2T]$ (b) $[ML^2T^{-1}]$

- (c) $[M^{-1}L^{-1}T^{-2}]$ (d) $[ML^{-2}T^1]$

(3)

4. How many significant figures are there in the number 0.008?

0.008 সংখ্যাটোত সার্থক অংক কিমানটা আছে ?

0.008 সংখ্যাটিতে কয়টি সার্থক অঙ্ক আছে ?

- (a) 1 (b) 3 (c) 4 (d) 2

5. Which among the following quantities has unit but no dimensions?

তলৰ কোনটো ৰাশিৰ একক আছে কিন্তু মাত্ৰা নাই ?

নিম্নোক্ত কোন ৰাশিটিৰ একক আছে কিন্তু মাত্ৰা নেই ?

- (a) Angle (b) Strain

কোণ

বিকৃতি

কোণ

বিকৃতি

- (c) Relative velocity (d) Relative density

আপেক্ষিক বেগ

আপেক্ষিক ঘনত্ব

আপেক্ষিক বেগ

আপেক্ষিক ঘনত্ব

6. A vernier caliper is used to measure the lengths to an accuracy of

দৈৰ্ঘ্য জুখিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা ভাৰ্ণিয়াৰ কেলিপাৰত শুদ্ধমান হ'ল

দৈৰ্ঘ্য মাপাৰ জন্য ব্যবহার করা একটি ভাৰ্ণিয়াৰ ক্যালিপাৰে শুদ্ধমান হলো

- (a) $10^{-1}m$ (b) $10^{-2}m$ (c) $10^{-3}m$ (d) $10^{-4}m$

7. What does the slope of velocity-time graph represent?

বেগ-সময় লেখৰ ঢালে কি বুজাই ?

বেগ-সময় লেখ-এৰ ঢাল বলতে কী বোঝায় ?

- (a) Acceleration (b) Displacement

ত্বৰণ

সৰণ

ত্বৰণ

সৰণ

- (c) Speed (d) Force

দ্রুতি

বল

দ্রুতি

বল

8. What will be the net displacement of a car in going from A to B, which are 160 m apart, and then back to A?

গাড়ী এখন A-ৰ পৰা B, যিবোৰ 160 m দূৰত অৱস্থিত, লৈ গৈ আকৌ A লৈ ঘূৰি আহিলে মুঠ সৰণ কিমান হ'ব?

একটি গাড়ী A-এৰ থেকে B, যে দুটি 160 m দূৰে অবস্থিত, পর্যন্ত গিয়ে আবার A-তে ঘূৰে আসলে মোট সৰণ কত হবে?

- (a) Zero/শূন্য/শূন্য (b) 320 m
(c) 480 m (d) 160 m

9. If $(3\hat{i} - 2\hat{j} + 2\hat{k}) \cdot (2\hat{i} - x\hat{j} + 3\hat{k}) = -12$, then the value of x is

যদি $(3\hat{i} - 2\hat{j} + 2\hat{k}) \cdot (2\hat{i} - x\hat{j} + 3\hat{k}) = -12$, তেন্তে x -ৰ মান হ'ব

যদি $(3\hat{i} - 2\hat{j} + 2\hat{k}) \cdot (2\hat{i} - x\hat{j} + 3\hat{k}) = -12$, তাহলে x -এৰ মান হবে

- (a) 6 (b) 12 (c) -6 (d) -12

10. The vectors $\vec{A}$ and $\vec{B}$ are parallel if

ভেক্টৰ $\vec{A}$ আৰু $\vec{B}$ সমান্তৰাল হ'ব যদিহে

ভেক্টৰ $\vec{A}$ এবং $\vec{B}$ সমান্তৰাল হবে যদি

- (a) $|\vec{A} \times \vec{B}| = 0$ (b) $|\vec{A} \times \vec{B}| = 1$
(c) $\vec{A} \cdot \vec{B} = 1$ (d) $\vec{A} \cdot \vec{B} = 0$

11. Which of the following quantities is a vector quantity?

তলৰ কোনটো ৰাশি এটা ভেক্টৰ ৰাশি?

নিম্নোক্ত কোন ৰাশিটি একটি ভেক্টৰ ৰাশি?

- (a) Density ঘনত্ব
(b) Power ক্ষমতা
(c) Energy শক্তি
(d) Momentum ভৰবেগ

12. Which one of the following is known as law of inertia?

তলৰ কোনটোৱে জড়তাৰ সূত্র বুজাই?

নিম্নোক্ত কোনটি জড়তাৰ সূত্ৰকে বোঝায়?

- (a) Newton's first law of motion
নিউটনৰ গতিৰ প্ৰথম সূত্র
নিউটনৰ গতিৰ প্ৰথম সূত্র
(b) Newton's second law of motion
নিউটনৰ গতিৰ দ্বিতীয় সূত্র
নিউটনৰ গতিৰ দ্বিতীয় সূত্র
(c) Newton's third law of motion
নিউটনৰ গতিৰ তৃতীয় সূত্র
নিউটনৰ গতিৰ তৃতীয় সূত্র
(d) Law of conservation of momentum
ভৰবেগৰ সংৰক্ষণ সূত্র
ভৰবেগৰ সংৰক্ষণ সূত্র

13. How many dynes are equal to one newton?

এক নিউটন কিমান ডাইনৰ সমান হ'ব?

এক নিউটন কত ডাইনৰ সমান হবে?

- (a) 10^2 (b) 10^3 (c) 10^4 (d) 10^5

14. The unit of which one of the following is same as the unit of impulse?

তলৰ কোনটোৰ একক বলৰ ঘাতৰ এককৰ সমান?

নিম্নোক্ত কোনটিৰ একক বলৰ ঘাতৰ এককৰ সমান?

- (a) Energy শক্তি
(b) Linear momentum ৰৈখিক ভৰবেগ
(c) Velocity বেগ
(d) Power ক্ষমতা

15. If the external force on a body is zero, then which of the following is zero?

যদি বস্তু এটাৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰা বাহ্যিক বল শূন্য হয়, তেন্তে তলৰ কোনটো শূন্য হ'ব?
যদি একাটি বস্তুৰ উপৰে ক্ৰিয়া কৰা বাহ্যিক বল শূন্য হয়, তাহলে নিম্নোক্ত কোনটি শূন্য হ'বে?

(a) Speed
দ্রুতি	(b) Velocity
বেগ
(c) Displacement
সৰণ	(d) Acceleration
ত্বৰণ

16. The rotational energy of the earth is approximately

পৃথিৱীৰ ঘূৰ্ণন শক্তি হ'ল প্ৰায়
পৃথিৱীৰ ঘূৰ্ণন শক্তি হ'লো প্ৰায়

(a) 10^9 J	(b) 10^{19} J
(c) 10^{29} J	(d) 10^{41} J

17. Which of the following is non-conservative force?

তলৰ কোনটো অসংৰক্ষিত বল?
নিম্নোক্ত কোনটি অসংৰক্ষিত বল?

(a) Gravitational force
মহাকৰ্ষণ বল	(b) Electrostatic force
বৈদ্যুতিক বল
(c) Magnetic force
চুম্বকীয় বল	(d) Force of friction
ঘৰ্ষণ বল

18. Which of the following is not the unit of energy?

তলৰ কোনটো শক্তিৰ একক নহয়?
নিম্নোক্ত কোনটি শক্তিৰ একক নয়?

(a) joule	(b) kWh	(c) eV	(d) watt

19. In inelastic collision

অস্থিতিস্থাপক সংঘাতত

অস্থিতিস্থাপক সংঘাতে

- (a) only momentum is conserved
কেৱল ভৰবেগ সংৰক্ষিত হয়
কেৱল ভৰবেগ সংৰক্ষিত হয়
- (b) only KE is conserved
কেৱল গতিশক্তি সংৰক্ষিত হয়
কেৱল গতিশক্তি সংৰক্ষিত হয়
- (c) both momentum and KE are conserved
ভৰবেগ আৰু গতিশক্তি দুয়োটাই সংৰক্ষিত হয়
ভৰবেগ এবং গতিশক্তি দুটিই সংৰক্ষিত হয়
- (d) neither momentum nor KE is conserved
ভৰবেগ আৰু গতিশক্তি দুয়োটাই সংৰক্ষিত নহয়
ভৰবেগ এবং গতিশক্তি দুটিই সংৰক্ষিত হয় না

20. What is the analogue of mass in rotational motion?

ঘূৰ্ণনত ভৰৰ অনুৰূপ ৰাশি কোনটো?
ঘূৰ্ণনে ভৰৰ অনুৰূপ ৰাশি কোনটি?

(a) Torque
টৰ্ক	(b) Angular momentum
কৌণিক ভৰবেগ
(c) Moment of inertia
জড় ভ্ৰামক	(d) Kinetic energy
গতিশক্তি

21. Which conservation law leads to Kepler's second law?

কোনটো সংৰক্ষণ সূত্ৰৰ পৰা কেপলাৰৰ দ্বিতীয় সূত্ৰ পোৱা যায়?
কোন সংৰক্ষণ সূত্ৰ থেকৈ কেপলাৰেৰ দ্বিতীয় সূত্ৰ পাওয়া যায়?

(a) Linear momentum
ৰৈখিক ভৰবেগ	(b) Energy
শক্তি
	শক্তি

- (c) Angular momentum (d) Mass
কৌণিক ভরবেগ ভৰ
কৌণিক ভরবেগ ভৰ

22. The gravitational force between two bodies is

দুটা বস্তুর মাজৰ মহাকর্ষণ বল হ'ল
দুটি বস্তুর মাজৰ মহাকর্ষণ বল হলো

- (a) conservative (b) non-conservative
বক্ষণশীল অবক্ষণশীল
বক্ষণশীল অবক্ষণশীল
(c) attractive (d) repulsive
আকর্ষণী বিকর্ষণী
আকর্ষণী বিকর্ষণী

23. Which of the following materials has the maximum elasticity?

তলৰ কোনটো পদাৰ্থৰ স্থিতিস্থাপকতা আটাইতকৈ বেছি?
নিম্নোক্ত কোন পদাৰ্থৰ স্থিতিস্থাপকতা সবথেকে বেশি?

- (a) Wood (b) Steel (c) Glass (d) Iron
কাঠ তীখা গ্লাচ লো
কাঠ ইস্পাত গ্লাচ লৌহ

24. Which of the following has no dimensions?

তলৰ কোনটোৰ মাত্ৰা নাই?
নিম্নোক্ত কোনটোৰ মাত্ৰা নেই?

- (a) Longitudinal stress
অনুদৈৰ্ঘ্য প্ৰতিচাপ
অনুদৈৰ্ঘ্য প্ৰতিচাপ
(b) Poisson's ratio
পইচনৰ অনুপাত
পয়সন-এৰ অনুপাত

- (c) Young's modulus of elasticity
স্থিতিস্থাপকতাৰ ইয়ংৰ গুণাংক
স্থিতিস্থাপকতাৰ ইয়ং-এৰ গুণাংক

- (d) Bulk modulus of elasticity
স্থিতিস্থাপকতাৰ আয়তন গুণাংক
স্থিতিস্থাপকতাৰ আয়তন গুণাংক

25. If h is height, ρ is density and g is acceleration due to gravity, then the pressure P in liquid is

যদি h উচ্চতা, ρ ঘনত্ব আৰু g মাধ্যাকর্ষণিক ত্বৰণ হয়, তেন্তে তৰলৰ চাপ P হ'ব
যদি h উচ্চতা, ρ ঘনত্ব এবং g মাধ্যাকর্ষণিক ত্বৰণ হয়, তাহলে তৰলৰ চাপ P হ'ব

- (a) $P = h\rho g$ (b) $P = \frac{\rho g}{h}$ (c) $P = \frac{hg}{\rho}$ (d) $P = \frac{h\rho}{g}$

26. The density of water is 1 g cm^{-3} . The density in kg m^{-3} is

পানীৰ ঘনত্ব 1 g cm^{-3} হ'লে, kg m^{-3} ত ঘনত্ব হ'ব
জলৰ ঘনত্ব 1 g cm^{-3} হলে, kg m^{-3} তে ঘনত্ব হ'ব

- (a) 1000 (b) 10 (c) 100 (d) $\frac{1}{1000}$

27. For a liquid, which does not wet the glass, the angle of contact is

কাচ তিয়াই নোযোৱা তৰল পদাৰ্থৰ বাবে স্পৰ্শকোণ হ'ব
কাচকে ভেজাতে না পাৱা তৰল পদাৰ্থৰ স্পৰ্শকোণ হ'ব

- (a) less than 90° (b) more than 90°
 90° তকৈ কম 90° তকৈ বেছি
 90° থেকে কম 90° থেকে বেশি
(c) 0° (d) None of the above
ওপৰৰ এটাও নহয়
উপৰৰ এটাও নহয়

28. Which of the following is the unit of coefficient of viscosity?

তলৰ কোনটো সান্দ্ৰতা গুণাংকৰ একক?

নিম্নোক্ত কোনটি সান্দ্ৰতা গুণাংকৰ একক?

- (a) $m^2 s^{-1}$ (b) $kg m^{-1} s^{-1}$ (c) $N m^{-2} s$ (d) $N m s^{-1}$

29. Which of the following has the greatest coefficient of viscosity?

তলৰ কোনটোৰ সান্দ্ৰতা গুণাংক আটাইতকৈ বেছি?

নিম্নোক্ত কোনটিৰ সান্দ্ৰতা গুণাংক সবথেকে বেছি?

(a) Water
পানী
জল

(b) Glycerine
গ্লিচাৰিন
গ্লিসাৰিন

(c) Blood
তেজ
ৰক্ত

(d) Honey
মৌ
মধু

30. The unit of thermal conductivity is

তাপ পৰিবাহিতাৰ একক হ'ল

তাপ পৰিবাহিতাৰ একক হ'লো

- (a) $W m^{-1} K^{-1}$ (b) JK^{-1} (c) WmK (d) JK

31. The thermal conductivity of brass is

পিতলৰ তাপ পৰিবাহিতা হ'ল

পিতলৰ তাপ পৰিবাহিতা হ'লো

- (a) 59 (b) 109 (c) 212 (d) 300

32. During an adiabatic process, the specific heat of gas is

তাপৰোধী প্ৰক্ৰিয়াত গেছৰ আপেক্ষিক তাপ হ'ল

তাপৰোধী প্ৰক্ৰিয়াতে গ্যাসৰ আপেক্ষিক তাপ হ'লো

(a) zero

শূন্য

শূন্য

(b) positive

ধনাত্মক

ধনাত্মক

(c) negative

ঋণাত্মক

ঋণাত্মক

(d) infinity

অসীম

অসীম

33. The degree of freedom for an ideal monatomic gas molecule is

এক পাৰমাণৱিক গেছৰ অণুৰ স্বতন্ত্ৰ মাত্ৰা হ'ল

এক পাৰমাণৱিক গ্যাসৰ অণুৰ স্বতন্ত্ৰ মাত্ৰা হ'লো

(a) 3

(b) 5

(c) 7

(d) 9

34. The unit of spring constant is

স্প্ৰিং ধ্ৰুৱকৰ একক হ'ল

স্প্ৰিং ধ্ৰুৱকৰ একক হ'লো

(a) $N m$

(b) $N m^{-1}$

(c) $N m^{-2}$

(d) $N m^{-3}$

35. The speed of sound will be greatest in

শব্দৰ দ্ৰুতি আটাইতকৈ বেছি হয়

শব্দৰ দ্ৰুতি সবথেকে বেছি হয়

(a) air

বায়ুত

বায়ুতে

(b) water

পানীত

জলে

(c) metal

ধাতুত

ধাতুতে

(d) helium gas

হিলিয়াম গেছত

হিলিয়াম গ্যাসে

PART—B

Answer any **five** of the following questions :

2×5=10

তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যি কোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ কৰিবা :

নিম্নোক্ত প্রশ্নগুলিৰ যে কোনো পাঁচটিৰ উত্তৰ দাও :

36. Check whether the equation $mgh = \frac{1}{2}mv^2$ is dimensionally correct or not. Here, the symbols have their usual meanings.

$mgh = \frac{1}{2}mv^2$ সমীকৰণটো মাত্ৰিকভাৱে শুদ্ধ নে অশুদ্ধ পৰীক্ষা কৰা। ইয়াত ব্যৱহৃত সংকেতসমূহে সচৰাচৰ অৰ্থ বহন কৰিছে।

$mgh = \frac{1}{2}mv^2$ সমীকৰণটি মাত্ৰিকভাৱে শুদ্ধ না অশুদ্ধ পৰীক্ষা কৰো। এখানে ব্যবহৃত সংকেতগুলি সচরাচর অর্থ বহন করছে।

37. A constant retarding force of 50 N is applied to a body of mass 20 kg moving initially with a speed of 15 ms^{-1} . How much time does the body take to stop?

প্ৰাৰম্ভিক দ্ৰুতি 15 ms^{-1} ৰে গতি আৰম্ভ কৰা 20 kg ভৰৰ বস্তু এটাৰ ওপৰত 50 N স্থিৰ মানৰ এক মহুৰণকাৰী বলে ক্ৰিয়া কৰিছে। বস্তুটোৱে বৈ যাবলৈ কিমান সময় ল'ব? প্ৰাৰম্ভিক দ্ৰুতি 15 ms^{-1} তে গতি আৰম্ভ কৰা একটা 20 kg ভৰৰ বস্তুৰ উপৰে 50 N স্থিৰ মানৰ একটা মহুৰণকাৰী বল ক্ৰিয়া কৰিছে। বস্তুটি থামাৰ জন্য কত সময় নেবে?

38. Two bodies of masses m_1 and m_2 have same kinetic energies. What is the ratio of their momentums?

m_1 আৰু m_2 ভৰৰ দুটা বস্তুৰ গতিশক্তি একে। সিহঁতৰ ভৰবেগৰ অনুপাত কিমান হ'ব?

m_1 এবং m_2 ভৰৰ দুটি বস্তুৰ গতিশক্তি এক। সেগুলিৰ ভৰবেগৰ অনুপাত কত হ'বে?

39. Find the scalar and vector products of two vectors $\vec{a} = (3\hat{i} - 5\hat{j} + 4\hat{k})$ and $\vec{b} = (2\hat{i} - \hat{j} + 3\hat{k})$.

দুটা ভেক্টৰ $\vec{a} = (3\hat{i} - 5\hat{j} + 4\hat{k})$ আৰু $\vec{b} = (2\hat{i} - \hat{j} + 3\hat{k})$ ৰ স্কেলাৰ আৰু ভেক্টৰ পূৰণফল উলিওৱা।

দুটি ভেক্টৰ $\vec{a} = (3\hat{i} - 5\hat{j} + 4\hat{k})$ এবং $\vec{b} = (2\hat{i} - \hat{j} + 3\hat{k})$ ৰ স্কেলাৰ এবং ভেক্টৰ পূৰণফল নিৰ্ণয় কৰো।

40. Establish a relation between escape velocity (v_e) and orbital velocity (v_o).

পলায়ন বেগ (v_e) আৰু কক্ষীয় বেগ (v_o) ৰ মাজত সম্বন্ধ স্থাপন কৰা।

পলায়ন বেগ (v_e) এবং কক্ষীয় বেগ (v_o) ৰ মध्ये সম্বন্ধ স্থাপন কৰো।

41. Why are springs generally made of steel and not of copper? Explain.

সাধাৰণতে কিয় স্প্ৰিংবোৰ তীখাৰে বনোৱা হয় তামেৰে নহয়? ব্যাখ্যা কৰা।

সাধাৰণতঃ স্প্ৰিংগুলি কেন ইস্পাত দিয়ে বানানো হয়, তামা দিয়ে নয়? ব্যাখ্যা কৰো।

42. Draw a graph of coefficient of volume expansion of copper as a function of temperature.

উষ্ণতাৰ ফলন হিচাপে তামৰ আয়তন প্ৰসাৰণ গুণাংকৰ লেখ আঁকা।

উষ্ণতাৰ ফলন হিসাবে তামৰ আয়তন প্ৰসাৰণ গুণাংকৰ লেখ আঁক।

43. If the heartbeat of a person is 60 per minute, then find the heartbeat frequency and time period. 1+1=2

যদি এজন মানুহৰ হৃৎপিণ্ডৰ স্পন্দন প্ৰতি মিনিটত 60 বাৰ হয়, তেন্তে হৃৎপিণ্ডৰ স্পন্দনৰ কম্পনাংক আৰু পৰ্যায়কাল উলিওৱা।

যদি একজন মানুহৰ হৃৎপিণ্ডৰ স্পন্দন প্ৰতি মিনিটে 60 বাৰ হয়, তাহলে হৃৎপিণ্ডৰ স্পন্দনৰ কম্পনাংক এবং পৰ্যায়কাল নিৰ্ণয় কৰো।

44. Calculate the length of seconds pendulum, assuming g to be 9.8 ms^{-2} .

g -ৰ মান 9.8 ms^{-2} ধৰি ছেকেণ্ড দোলক এটাৰ দৈৰ্ঘ্য গণনা কৰা।

g -এৰ মান 9.8 ms^{-2} ধৰে একটা সেকেণ্ড দোলকৰ দৈৰ্ঘ্য গণনা কৰো।

45. Write the displacement relation in a progressive wave.

প্ৰগামী তৰংগত সৰণৰ প্ৰকাশৰাশি লিখা।

প্ৰগতি তৰঙ্গে সৰণৰ প্ৰকাশৰাশি লেখো।

Answer any **five** of the following questions :

3×5=15

তলৰ প্রশ্নসমূহৰ যি কোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ কৰিবা :

নিম্নোক্ত প্রশ্নগুলিৰ যি কোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ দাও :

- 46.** Define coefficient of friction, μ . If $\mu = \frac{1}{\sqrt{3}}$, then find the angle of friction between two bodies in contact. 1+2=3
 ঘর্ষণ গুণাংক μ -ৰ সংজ্ঞা দিয়া। যদি $\mu = \frac{1}{\sqrt{3}}$, তেন্তে পৰস্পৰ সংস্পৰ্শত থকা দুটা বস্তুৰ মাজৰ ঘর্ষণ কোণৰ মান উলিওৱা।
 ঘর্ষণ গুণাংক μ -এৰ সংজ্ঞা দাও। যদি $\mu = \frac{1}{\sqrt{3}}$, তাহলে পৰস্পৰ সংস্পৰ্শে থকা দুটি বস্তুৰ মध्ये ঘর্ষণ কোণের মান নির্ণয় কৰো।

- 47.** Define moment of inertia and radius of gyration. What is the physical significance of moment of inertia? 2+1=3
 জড় ভ্রামক আৰু ঘূৰ্ণন ব্যাসার্ধৰ সংজ্ঞা দিয়া। জড় ভ্রামকৰ ভৌতিক তাৎপৰ্য কি?
 জড় ভ্রামক এবং ঘূৰ্ণন ব্যাসার্ধের সংজ্ঞা দাও। জড় ভ্রামকের ভৌতিক তাৎপৰ্য কী?

- 48.** Show that the rate of change of angular momentum of a particle is equal to the torque acting on it.
 দেখুওৱা যে এটা কণাৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰা টৰ্কৰ মান কণাটোৰ সময় সাপেক্ষে হোৱা কৌণিক ভৰবেগৰ পৰিৱৰ্তনৰ সমান।
 দেখাও যে একটি কণার উপরে ক্রিয়া কৰা টৰ্কের মান কণাটির সময় সাপেক্ষে হওয়া কৌণিক ভরবেগের পৰিৱৰ্তনের সমান।

- 49.** Define (a) Hooke's law, (b) Young's modulus and (c) Poisson's ratio. 1+1+1=3
 সংজ্ঞা দিয়া—(a) হুকৰ সূত্র, (b) ইয়ঙৰ গুণাংক আৰু (c) পইচনৰ অনুপাত।
 সংজ্ঞা দাও—(a) হুক-এৰ সূত্র, (b) ইয়ঙ-এৰ গুণাংক এবং (c) পঁয়সন-এৰ অনুপাত।

- 50.** Derive Stokes' law by dimensional analysis.
 মাত্ৰিক বিশ্লেষণৰ সহায়ত ষ্ট'কছৰ সূত্ৰটো উলিওৱা।
 মাত্ৰিক বিশ্লেষণের সাহায্যে ষ্টোকস-এৰ সূত্রটি নির্ণয় কৰো।

- 51.** Show that the coefficient of area expansion of a rectangular sheet of solid is twice its coefficient of linear expansion.

দেখুওৱা যে কঠিন পদাৰ্থৰ এটা আয়তাকাৰ পাতৰ ক্ষেত্ৰ প্ৰসাৰণ গুণাংক তাৰ বৈখিক প্ৰসাৰণ গুণাংকৰ দুগুণ।

দেখাও যে একটি কঠিন পদার্থের আয়তাকার পাতের ক্ষেত্ৰ প্ৰসাৰণ গুণাংক তাৰ বৈখিক প্ৰসাৰণ গুণাংকৰ দুইগুণ।

- 52.** Define time period, frequency and phase of a particle executing SHM. 1+1+1=3

সৰল পৰ্যাবৃত্ত গতি কৰি থকা কণিকা এটাৰ পৰ্যায়কাল, কম্পনাংক আৰু দশাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

সৰল পৰ্যাবৃত্ত গতি কৰা একটি কণিকার পৰ্যায়কাল, কম্পনাংক এবং দশার সংজ্ঞা দাও।

- 53.** A body oscillates with SHM according to the equation (in SI units) $x = 5 \cos\left(2\pi t + \frac{\pi}{4}\right)$. At $t = 1.5$ s, calculate the (a) displacement, (b) speed and (c) acceleration of the body. 1+1+1=3

এটা বস্তু তলত দিয়া সমীকৰণ অনুযায়ী পৰ্যাবৃত্ত গতিত আছে (SI এককত) :

$$x = 5 \cos\left(2\pi t + \frac{\pi}{4}\right)$$

আৰম্ভণীৰ পৰা $t = 1.5$ s যোৱাৰ পৰত বস্তুটোৰ (a) সৰণ, (b) দ্ৰুতি আৰু (c) ত্বৰণ উলিওৱা।

একটি বস্তু নীচে দেওয়া সমীকরণ অনুযায়ী পৰ্যাবৃত্ত গতিতে আছে (SI এককে) :

$$x = 5 \cos\left(2\pi t + \frac{\pi}{4}\right)$$

আৰম্ভ থেকে $t = 1.5$ s যাওয়ার পর বস্তুটির (a) সৰণ, (b) দ্ৰুতি এবং (c) ত্বৰণ নির্ণয় কৰো।

- 54.** Show mathematically how beats are formed due to superposition of two sound waves.

দুটা শব্দ তৰংগৰ উপৰিপাতনৰ ফলত কেনেকৈ স্বৰকম্পৰ সৃষ্টি হয়, গাণিতিক পদ্ধতিৰে দেখুওৱা।

দুটি শব্দ তরঙ্গের উপরিপাতনের ফলে কীভাবে স্বরকম্পের সৃষ্টি হয়, গাণিতিক পদ্ধতিতে দেখাও।

55. Draw the first three harmonics of standing waves in a pipe closed at one end.

এমূৰ বন্ধ নলীত সৃষ্টি হোৱা স্থিৰ তৰংগৰ প্ৰথম তিনিটা সমঞ্জস ধ্বনিৰ চিত্ৰ আঁক।

একটি মাত্ৰা বন্ধ থাকোঁতে সৃষ্টি হওয়া স্থিৰ তৰংগৰ প্ৰথম তিনিটা সমঞ্জস ধ্বনিৰ চিত্ৰ আঁক।

Answer any **two** of the following questions :

5×2=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ কৰিবা :

নিম্নোক্ত প্ৰশ্নগুলিৰ যি কোনো দুটিৰ উত্তৰ দাও :

56. State and prove Newton's second law of motion. Discuss some important points about the second law. 3+2=5

নিউটনৰ গতি বিষয়ক দ্বিতীয় সূত্ৰটো লিখি প্ৰমাণ কৰা। দ্বিতীয় সূত্ৰৰ পৰা কিছুমান গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা আলোচনা কৰা।

নিউটনৰ গতি বিষয়ক দ্বিতীয় সূত্ৰটি লিখে প্ৰমাণ কৰো। দ্বিতীয় সূত্ৰৰ পৰা কিছুমান গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা আলোচনা কৰো।

57. State and explain Kepler's three laws of planetary motion.

কেপলাৰৰ গ্ৰহ গতিৰ তিনিটা সূত্ৰ লিখি ব্যাখ্যা কৰা।

কেপলাৰৰ গ্ৰহ গতিৰ তিনিটা সূত্ৰ লিখে ব্যাখ্যা কৰো।

58. Derive the expression for pressure of an ideal gas enclosed in a container. From this, discuss the kinetic interpretation of temperature. 3+2=5

এটা পাত্ৰত আবদ্ধ কোনো আদৰ্শ গেছৰ চাপৰ প্ৰকাশৰাশি উলিওৱা। তাৰ পৰা উষ্ণতাৰ গতিভিত্তিক ব্যাখ্যা আলোচনা কৰা।

একটি পাত্ৰে আবদ্ধ কোনো আদৰ্শ গ্যাসৰ চাপৰ প্ৰকাশৰাশি নিৰ্ণয় কৰো। তাৰ পৰা উষ্ণতাৰ গতিভিত্তিক ব্যাখ্যা আলোচনা কৰো।

59. What is an adiabatic process? Obtain the adiabatic equation for a perfect gas from the first law of thermodynamics. What is cyclic process? 1+3+1=5

তাপৰোধী প্ৰক্ৰিয়া কি? তাপগতিবিজ্ঞানৰ প্ৰথম সূত্ৰৰ পৰা আদৰ্শ গেছৰ ক্ষেত্ৰত তাপৰোধী প্ৰক্ৰিয়াৰ সমীকৰণটো উলিওৱা। চক্ৰীয় প্ৰক্ৰিয়া কি?

তাপৰোধী প্ৰক্ৰিয়া কী? তাপগতিবিজ্ঞানৰ প্ৰথম সূত্ৰৰ পৰা আদৰ্শ গ্যাসৰ ক্ষেত্ৰত তাপৰোধী প্ৰক্ৰিয়াৰ সমীকৰণটি নিৰ্ণয় কৰো। চক্ৰীয় প্ৰক্ৰিয়া কী?

2 0 2 5

CHEMISTRY

Full Marks : 70

Pass Marks : 21

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Give the answers of Part—A in the OMR Answer-Sheet provided.

ALLOTMENT OF MARKS

Part—A

Q. Nos. **1** to **35** carry 1 mark each : $1 \times 35 = 35$

Part—B

Q. No. **36** carries 2 marks each (any five) : $2 \times 5 = 10$

Q. No. **37** carries 3 marks each (any five) : $3 \times 5 = 15$

Q. No. **38** carries 5 marks each (any two) : $5 \times 2 = 10$

Total = 70

(2)

Part—A

(Marks : 35)

Select the correct answer from the following :

1×35=35

নিম্নোক্তবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰ বাচি উলিওৱা :

নিম্নোক্তগুলি থেকৈ শুদ্ধ উত্তৰ বেছে নাও :

1. Who was the first proponent of atomic theory?

পাৰমাণৱিক তত্ত্বৰ প্ৰথম প্ৰস্তাৱক কোন আছিল ?

পাৰমাণৱিক তত্ত্বৰ প্ৰথম প্ৰস্তাৱক কে ছিলেন ?

(a) Acharya Kanda

আচাৰ্য কন্দ

আচাৰ্য কন্দ

(b) Kautilya

কৌটিল্য

কৌটিল্য

(c) John Dalton

জন ডাল্টন

জন ডাল্টন

(d) Lavoisier

লেভইচিয়েৰ

লেভইচিয়েৰ

2. Which of the following is **not** an example of elemental substance?

নিম্নোক্তবোৰৰ কোনটো মৌলিক পদাৰ্থ নহয় ?

নিম্নোক্তগুলিৰ কোনটি মৌলিক পদাৰ্থ নয় ?

(a) Sodium

চ'ডিয়াম

সোডিয়াম

(b) Sodium chloride

চ'ডিয়াম ক্ল'ৰাইড

সোডিয়াম ক্লোৰাইড

(c) Hydrogen

হাইড্ৰ'জেন

হাইড্ৰোজেন

(d) Oxygen

অক্সিজেন

অক্সিজেন

(3)

3. Which of the following is the correct symbol for the SI unit of time?

নিম্নোক্তবোৰৰ কোনটো সময়ৰ SI এককৰ শুদ্ধ চিহ্ন ?

নিম্নোক্তগুলিৰ কোনটি সময়ৰ SI এককৰ শুদ্ধ চিহ্ন ?

(a) sec

(b) Sec

(c) S

(d) s

4. The scientific notation of 232.508 is

232.508ৰ বিজ্ঞানসন্মত উপস্থাপন হৈছে

232.508-এৰ বিজ্ঞানসন্মত উপস্থাপন হলো

(a) 232508×10^{-3}

(b) 2.32508×10^2

(c) 2.32508×10^{-2}

(d) 2.32508×10^3

5. The formula mass of NaCl is

NaClৰ সংকেত ভৰ হৈছে

NaCl-এৰ সংকেত ভৰ হলো

(a) 58.5 g

(b) 58.5×10^3 kg

(c) 58.5 u

(d) 58.5×10^{-3} g

6. Cathode ray particles are

কেথ'ড ৰশ্মি কণাবোৰ হৈছে
ক্যাথোড ৰশ্মি কণাগুলি হলো

(a) positrons

পজিট্ৰন

পজিট্ৰন

(b) protons

প্ৰ'টন

প্ৰোটন

(c) neutrons

নিউট্ৰন

নিউট্ৰন

(d) electrons

ইলেক্ট্ৰন

ইলেক্ট্ৰন

7. The frequency of visible light is in the order of

দৃশ্যমান ৰশ্মিৰ কম্পনাংকৰ ক্ৰম হৈছে
দৃশ্যমান ৰশ্মিৰ কম্পনাংকৰ ক্ৰম হলো

(a) 10^{13} Hz

(b) 10^{14} Hz

(c) 10^{15} Hz

(d) 10^{16} Hz

8. The quantum numbers that represent the stationary states of the electron of H atom are called

H পৰমাণুৰ ইলেক্ট্ৰনটোৰ স্থিৰ অৱস্থা প্ৰতিনিধিত্ব কৰা কোৱান্টাম সংখ্যাবোৰ হৈছে

H পৰমাণুৰ ইলেক্ট্ৰনটিৰ স্থিৰ অৱস্থা প্ৰতিনিধিত্ব কৰা কোৱান্টাম সংখ্যাগুলি হলো

(a) principal quantum numbers

মুখ্য কোৱান্টাম সংখ্যা

মুখ্য কোৱান্টাম সংখ্যা

(b) azimuthal quantum numbers

এজিমুথেল কোৱান্টাম সংখ্যা

অ্যাজিমুথাল কোৱান্টাম সংখ্যা

(c) magnetic quantum numbers

মেগনেটিক কোৱান্টাম সংখ্যা

ম্যাগনেটিক কোৱান্টাম সংখ্যা

(d) spin quantum numbers

স্পিন কোৱান্টাম সংখ্যা

স্পিন কোৱান্টাম সংখ্যা

9. Which of the following is the correct set of quantum numbers for 3d orbital?

3d অৱবিটেলৰ বাবে নিম্নোক্ত কোনটো কোৱান্টাম সংখ্যাৰ সংহতি শুদ্ধ?

3d অৱবিটেল-এৰ জন্য নিম্নোক্ত কোন কোৱান্টাম সংখ্যাটিৰ সংহতি শুদ্ধ?

(a) $n = 3, l = 0$

(b) $n = 3, l = 1$

(c) $n = 3, l = 2$

(d) $n = 3, l = 3$

10. The horizontal rows in the modern periodic table are called

আধুনিক পৰ্যাবৃত্ত তালিকাৰ পথালি শাৰীবোৰক কোৱা হয়

আধুনিক পৰ্যাবৃত্ত তালিকাৰ আনুভূমিক সারিগুলিকে বলা হয়

(a) series

শ্ৰেণী

শ্ৰেণী

(b) periods

পৰ্যায়

পৰ্যায়

(c) groups

বৰ্গ

বৰ্গ

(d) families

পৰিয়াল

পৰিবার

(6)

11. The IUPAC name of the element having atomic number 110 is

পৰমাণু ক্ৰমাংক 110 থকা মৌলটোৰ IUPAC নাম হৈছে

পৰমাণু ক্ৰমাংক 110 থকা মৌলটিৰ IUPAC নাম হ'লো

(a) Unnilunium	(b) Ununnilium
(c) Unnilennium	(d) Unununnium

12. The representative elements are

প্ৰতিনিধিত্বমূলক মৌলবোৰ হৈছে

প্ৰতিনিধিত্বমূলক মৌলগুলি হ'লো

(a) s- and p-block elements	(b) p-block elements
s- আৰু p-block মৌল	p-block মৌল
s- এবং p-block মৌল	p-block মৌল
(c) d-block elements	(d) f-block elements
d-block মৌল	f-block মৌল
d-block মৌল	f-block মৌল

13. Which of the following molecules is non-polar?

নিম্নোক্ত কোনটো অণু অনা-প্ৰবীৰ্য ?

নিম্নোক্ত কোনটি অণু অনাপ্ৰবীৰ্য ?

(a) BeF ₂	(b) HF
(c) H ₂ O	(d) NH ₃

(7)

14. The hybrid orbitals present in S of the SF₆ molecule are

SF₆ অণুৰ Sত থকা সংকৰ অৰবিটেলবোৰ হৈছে

SF₆ অণুৰ S-এ থকা সংকৰ অৰবিটেলগুলি হ'লো

(a) sp ³	(b) sp ³ d
(c) sp ³ d ²	(d) d ² sp ³

15. The bond order in Li₂ molecule is

Li₂ অণুৰ বান্ধনিক্ৰম হৈছে

Li₂ অণুৰ বান্ধনিক্ৰম হ'লো

(a) 1	(b) 0
(c) $\frac{1}{2}$	(d) $1\frac{1}{2}$

16. The quantity which represents total energy of a system at a particular state is called

তন্ত্ৰ এটাৰ নিৰ্দিষ্ট অৱস্থাত নিহিত থকা মুঠ শক্তিনিৰ্ণেই হৈছে

একটি তন্ত্ৰৰ নিৰ্দিষ্ট অৱস্থায় নিহিত থকা মোট শক্তি হ'লো

(a) internal energy	(b) enthalpy
অন্তৰ্নিহিত শক্তি	এনথেলপি
অন্তৰ্নিহিত শক্তি	এনথ্যালপি
(c) entropy	(d) Gibbs' free energy
এণ্ট্ৰ'পি	গীবছৰ মুক্ত শক্তি
এণ্ট্ৰ'পি	গীবস্-এৰ মুক্ত শক্তি

17. Which of the following is **not** a state function?

নিম্নোক্তবোৰৰ কোনটো অৱস্থা ফলন নহয়?

নিম্নোক্ত কোনটি অবস্থা ফলন নয়?

(a) Temperature

উষ্ণতা

উষ্ণতা

(b) Work

কাৰ্য

কাৰ্য

(c) Pressure

চাপ

চাপ

(d) Volume

আয়তন

আয়তন

18. In an isothermal expansion of an ideal gas in vacuum, the work done is

আদৰ্শ গেছ এটাৰ শূন্যত সমতাপীয় প্ৰসাৰণ হওঁতে কৰা কাৰ্য হ'ল

একটি আদৰ্শ গ্যাসেৰ শূন্য সমতাপীয় প্ৰসাৰণ হতে কৰা কাৰ্য হলো

(a) zero

শূন্য

শূন্য

(b) -ve

ঋণাত্মক

ঋণাত্মক

(c) +ve

ধনাত্মক

ধনাত্মক

(d) reversible

পৰাবৰ্তী

পৰাবৰ্তী

19. Which of the following relations is correct for spontaneous process?

স্বতঃস্ফূৰ্ত প্ৰক্ৰিয়া এটাৰ বাবে নিম্নোক্ত কোনটো সম্বন্ধ শুদ্ধ?

একটি স্বতঃস্ফূৰ্ত প্ৰক্ৰিয়াৰ জন্য নিম্নোক্ত কোন সম্বন্ধটি শুদ্ধ?

(a) $\Delta H_{\text{sys}} > 0$

(b) $\Delta S_{\text{sys}} > 0$

(c) $\Delta G_{\text{sys}} > 0$

(d) $\Delta G_{\text{sys}} < 0$

20. Identify the correct relation.

শুদ্ধ সম্পৰ্কটো চিনাক্ত কৰা।

শুদ্ধ সম্পৰ্কটি শনাক্ত কৰো।

(a) $\Delta_r G^\theta = -RT \ln K$

(b) $\Delta_r G^\theta = RT \ln K$

(c) $\Delta_r G^\theta = \frac{\ln K}{RT}$

(d) $\Delta_r G^\theta = \frac{R}{T} \ln K$

21. Which of the following statements is true for an equilibrium state?

এটা সাম্য অৱস্থাত নিম্নোক্ত কোনটো উক্তি শুদ্ধ?

একটি সাম্য অৱস্থায় নিম্নোক্ত কোন উক্তিটি শুদ্ধ?

(a) Equilibrium is possible only in an open system at constant temperature.

স্থিৰ উষ্ণতাত কেৱল এটা মুক্ত তন্ত্ৰত সাম্যাবস্থা সম্ভৱ।

স্থিৰ উষ্ণতায় কেবল একটি মুক্ত তন্ত্ৰে সাম্যাবস্থা সম্ভৱ।

- (b) At equilibrium, rate of forward process may not be equal to rate of backward process.

সাম্যাবস্থাত সম্মুখী বিক্রিয়ার হাৰ বিপৰীতমুখী বিক্রিয়ার হাৰৰ সমান নহ'বও পাৰে।
সাম্যাবস্থায় সম্মুখী বিক্রিয়ার হাৰ বিপৰীতমুখী বিক্রিয়ার হাৰৰ সমান না হ'তেও পাৰে।

- (c) Solid-vapour equilibrium is not possible in a closed container.

বন্ধ পাত্ৰত গোট-বাষ্প সাম্যাবস্থা সম্ভৱ নহয়।

বন্ধ পাত্ৰে ঘন- বা কঠিন-বাষ্প সাম্যাবস্থা সম্ভৱ নয়।

- (d) Equilibrium reactions are dynamic in nature.

সাম্য বিক্রিয়ার গতিশীল প্ৰকৃতিৰ।

সাম্য বিক্রিয়াগুলি গতিশীল প্ৰকৃতিৰ।

22. The conjugate base of H_2PO_4^- is

H_2PO_4^- ৰ সংযুগ্ম ক্ষাৰক হৈছে

H_2PO_4^- -এৰ সংযুগ্ম ক্ষাৰক হ'লো

(a) H_3PO_4	(b) PO_4^{3-}
(c) HPO_4^{2-}	(d) H_4PO_4^+

23. The pH of NH_4Cl solution in water is

NH_4Cl ৰ জলীয় দ্ৰৱৰ pH হ'ব

NH_4Cl -এৰ জলীয় দ্ৰৱৰ pH হ'ব

(a) 0	(b) < 7
(c) > 7	(d) 7

24. Which of the following is **not** an example of redox reaction?

নিম্নোক্তবোৰৰ কোনটো ৰেডক্স বিক্রিয়ার এটা উদাহৰণ নহয়?

নিম্নোক্তগুলিৰ কোনটি ৰেডক্স বিক্রিয়ার একটি উদাহৰণ নয়?

(a) $2\text{H}_2\text{S}(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g}) \longrightarrow 2\text{S}(\text{s}) + 2\text{H}_2\text{O}(\text{l})$
(b) $\text{H}_2\text{SO}_4(\text{aq}) + 2\text{NaOH}(\text{aq}) \longrightarrow \text{Na}_2\text{SO}_4(\text{aq}) + 2\text{H}_2\text{O}(\text{l})$
(c) $2\text{HgO}(\text{s}) \xrightarrow{\Delta} 2\text{Hg}(\text{l}) + \text{O}_2(\text{g})$
(d) $\text{C}_2\text{H}_4(\text{g}) + \text{H}_2(\text{g}) \longrightarrow \text{C}_2\text{H}_6(\text{g})$

25. The first synthesized organic compound is

প্ৰথম সংশ্লেষিত জৈৱ যৌগ হৈছে

প্ৰথম সংশ্লেষিত জৈৱ যৌগ হ'লো

(a) acetic acid
এচিটিক এচিড
অ্যাসেটিক অ্যাসিড	(b) acetamide
এচিটেমাইড
অ্যাসিটেমাইড
(c) urea
ইউৰিয়া
ইউৰিয়া	(d) Gammaxene
গেমাগ্লিন
গ্যামাগ্লিন

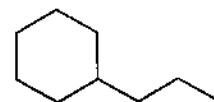
26. The numbers of σ and π bonds present in $\text{CH}_2=\text{C}=\text{CHCH}_3$ are

$\text{CH}_2=\text{C}=\text{CHCH}_3$ ত σ আৰু π বান্ধনিৰ সংখ্যাবোৰ হ'ল

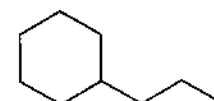
$\text{CH}_2=\text{C}=\text{CHCH}_3$ -এ σ এবং π বান্ধনিৰ সংখ্যাগুলি হ'লো

(a) $\sigma = 8, \pi = 2$	(b) $\sigma = 9, \pi = 4$
(c) $\sigma = 8, \pi = 1$	(d) $\sigma = 9, \pi = 2$

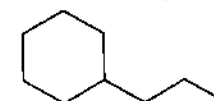
27. The IUPAC name of the following compound is

নিম্নোক্ত যৌগটোৰ IUPAC নাম হৈছে

নিম্নোক্ত যৌগটিৰ IUPAC নাম হলো

(a) propylcyclohexane

প্র'পাইলচাইক্ল'হেক্সেন

প্রোপাইলসাইক্লোহেক্সেন

(c) cyclohexanepropene

চাইক্ল'হেক্সেনপ্র'পেন

সাইক্লোহেক্সেনপ্রোপেন

(b) 3-propylcyclohexane

3-প্র'পাইলচাইক্ল'হেক্সেন

3-প্রোপাইলসাইক্লোহেক্সেন

(d) cyclohexanebutane

চাইক্ল'হেক্সেনবিউটেন

সাইক্লোহেক্সেনবিউটেন

28. $\text{CH}_3\text{—O—C}_3\text{H}_7$ and $\text{C}_2\text{H}_5\text{—O—C}_2\text{H}_5$ are

$\text{CH}_3\text{—O—C}_3\text{H}_7$ আৰু $\text{C}_2\text{H}_5\text{—O—C}_2\text{H}_5$ হৈছে

$\text{CH}_3\text{—O—C}_3\text{H}_7$ এবং $\text{C}_2\text{H}_5\text{—O—C}_2\text{H}_5$ হলো

(a) chain isomers

শৃঙ্খল সমযোগী

শৃঙ্খল সমযোগী

(c) metamers

মেটামাৰ

মেটামাৰ

(b) functional isomers

কার্যকরী সমযোগী

কার্যকরী সমযোগী

(d) position isomers

অবস্থান সমযোগী

অবস্থান সমযোগী

29. Paper chromatography is a type of

পত্ৰ বৰ্ণলেখন হ'ল এবিধ প্ৰকাৰৰ

পত্ৰ বৰ্ণলেখন হলো এক প্ৰকাৰেৰ

(a) column chromatography

স্তম্ভ বৰ্ণলেখন

স্তম্ভ বৰ্ণলেখন

(b) thin-layer chromatography

পাতল-স্তৰ বৰ্ণলেখন

পাতলা-স্তৰ বৰ্ণলেখন

(c) partition chromatography

বিভাজন বৰ্ণলেখন

বিভাজন বৰ্ণলেখন

(d) None of the above

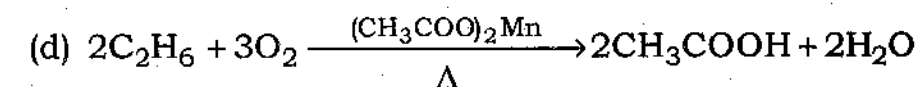
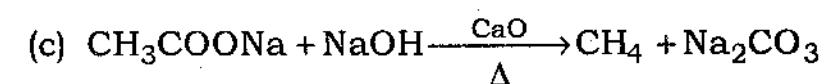
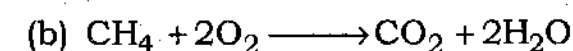
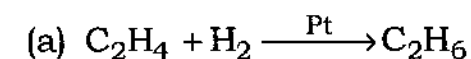
ওপৰৰ এটাও নহয়

উপৰেৰ একটাও নহয়

30. Which of the following is decarboxylation reaction?

নিম্নোক্ত কোনটো ডিকার্ব'ক্সিলেশন বিক্রিয়া?

নিম্নোক্ত কোনটি ডিকার্ব'ক্সিলেশন বিক্রিয়া?

31. The order of rate of reaction of alkanes with halogens is

এলকেনৰ হেল'জেনেৰে হোৱা বিক্ৰিয়াৰ হাৰৰ ক্ৰমটো হৈছে
অ্যালকেনেৰ হ্যালোজেনেৰ দ্বাৰা হওয়া বিক্ৰিয়াৰ হাৰেৰ ক্ৰমটি হলো

- (a) $I_2 > Br_2 > Cl_2 > F_2$
- (b) $F_2 > Cl_2 > Br_2 > I_2$
- (c) $Cl_2 > Br_2 > I_2 > F_2$
- (d) $Br_2 > F_2 > Cl_2 > I_2$

32. The reagent used for β -elimination reaction of halo-alkane is

হেল'এলকেনৰ β -অপসাৰণ বিক্ৰিয়াত ব্যৱহৃত বিকাৰক হৈছে
হ্যালোঅ্যালকেনেৰ β -অপসাৰণ বিক্ৰিয়াতে ব্যবহৃত বিকারক হলো

- (a) aq. KOH
- (b) alc. KOH
- (c) conc. H_2SO_4
- (d) conc. HCl

33. The product obtained on passing ethyne gas through red hot iron tube at 873 K is

873 K উষ্ণতাত লোহিত তপ্ত আয়ৰণ নলীৰ মাজেৰে ইথাইন গেছ প্ৰবাহিত কৰিলে
উৎপন্ন হোৱা পদাৰ্থটো হৈছে

873 K উষ্ণতায় লোহিত তপ্ত আয়ৰন নলৈৰ মধ্য দিয়ে ইথাইন গ্যাস প্ৰবাহিত কৰিলে
উৎপন্ন হওয়া পদার্থটি হলো

- (a) ethane
- ইথেন
- ইথেন

(b) ethene

ইথিন
ইথিন

(c) cyclohexane

চাইক্ল'হেক্সেন
সাইক্লোহেক্সেন

(d) benzene

বেনজিন
বেনজিন

34. The rule which is generally used to determine aromaticity is

এৰ'মেটিচিটি নিৰ্ণয় কৰিবলৈ সাধাৰণতে ব্যৱহাৰ কৰা নীতিটো হৈছে
অ্যারোমেটিচিটি নিৰ্ণয় কৰাৰ জন্য সাধাৰণত ব্যবহার কৰা নীতিটি হলো

(a) Markovnikov's rule

মাৰ্ক'নিকভ নীতি
মার্কোনিভ নীতি

(b) Saytzev's rule

চেইটজেভ নীতি
সেইটজেভ নীতি

(c) Hund's rule

হণ্ডৰ নীতি
হণ্ড-এৰ নীতি

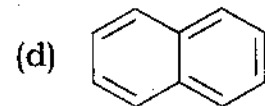
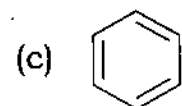
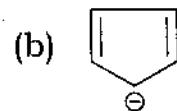
(d) Hückel's rule

হাকেল নীতি
হাকেল-এৰ নীতি

35. Which of the following is **not** an aromatic compound?

নিম্নোক্তবোৰৰ কোনটো এব'মেটিক যৌগ নহয়?

নিম্নোক্তগুলিৰ কোনটি অ্যারোমেটিক যৌগ নয়?

Part—B

(Marks : 35)

36. Answer the following questions (any five) : 2×5=10

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যিকোনো পাঁচটি) :

নিম্নোক্ত প্রশ্নগুলিৰ উত্তৰ দাও (যে কোনো পাঁচটি) :

(a) Calculate the amount of water in grams produced by combustion of 1 mol of methane. 2

1 ম'ল মিথেন দহন কৰোঁতে উৎপন্ন হোৱা পানীৰ পৰিমাণ গ্ৰামত গণনা কৰা।

1 মোল মিথেন দহনে উৎপন্ন হওয়া জলৰ পৰিমাণ গ্ৰামে গণনা কৰো।

(b) Calculate the molarity of NaOH solution prepared by dissolving 2 g NaOH in 250 mL water. 2

2 g NaOHক 250 mL পানীত দ্ৰবীভূত কৰি উৎপন্ন কৰা NaOH দ্ৰৱটোৰ ম'লাৰিটি গণনা কৰা।

2 g NaOHকে 250 mL জলে দ্ৰবীভূত কৰে উৎপন্ন কৰা NaOH দ্ৰৱটিৰ মোলাৰিটি গণনা কৰো।

(c) Write the conclusions drawn from the Rutherford's scattering experiment. 2

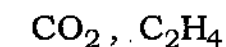
ৰাডাৰফ'ৰ্ডৰ বিচ্ছুৰণ পৰীক্ষাৰ পৰা আহৰণ কৰা সিদ্ধান্তবোৰ লিখা।

ৰাডাৰফ'ৰ্ড-এৰ বিচ্ছুৰণ পৰীক্ষা থেকে আহৰিত সিদ্ধান্তগুলি লেখো।

(d) Draw the Lewis electron dot structures of the following molecules : 1+1=2

নিম্নোক্ত অণুবোৰৰ লুইস ইলেক্ট্ৰন বিন্দু চিত্ৰ আঁকা :

নিম্নোক্ত অণুগুলিৰ লুই-এৰ ইলেক্ট্ৰন বিন্দু চিত্ৰ আঁকো :

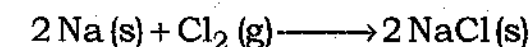

(e) Express the change in internal energy of a system when w amount of work is done by the system and q amount of heat is supplied to the system. What type of system would it be? 1+1=2

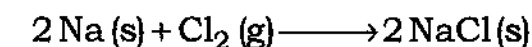
এটা তন্ত্ৰই w পৰিমাণৰ কাৰ্য কৰিলে আৰু q পৰিমাণৰ তাপ তন্ত্ৰটোত প্ৰদান কৰিলে তন্ত্ৰটোৰ অন্তৰ্নিহিত শক্তিৰ পৰিবৰ্তন প্ৰকাশ কৰা। ই কি ধৰণৰ তন্ত্ৰ হ'ব?

একটি তন্ত্ৰ w পৰিমাণৰ কাৰ্য কৰিলে আৰু q পৰিমাণৰ তাপ তন্ত্ৰটিতে প্ৰদান কৰিলে তন্ত্ৰটিৰ অন্তৰ্নিহিত শক্তিৰ পৰিবৰ্তন প্ৰকাশ কৰো। এটি কী ধৰণৰ তন্ত্ৰ হ'বে?

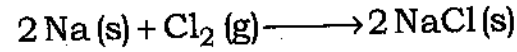
(f) What are oxidising and reducing agents? Identify oxidising and reducing agents in the following reaction : 1+1=2

জাৰক আৰু বিজাৰক পদাৰ্থবোৰ কি কি? নিম্নোক্ত বিক্ৰিয়াটোত জাৰক আৰু বিজাৰক পদাৰ্থ চিনাক্ত কৰা :

জারক এবং বিজারক পদার্থগুলি কী কী? নিম্নোক্ত বিক্রিয়াটিতে জারক এবং বিজারক পদার্থ শনাক্ত করো :

- (g) Explain why the intense blue colour of copper nitrate solution is reduced when a zinc rod is placed in the solution. Give necessary chemical equation. 1+1=2

ক'পার নাইট্রেটের দ্রব এটাত জিংকর দণ্ড এডাল ডুবাই রাখিলে দ্রবটোৰ গাঢ় নীলা বং পাতল হ'বলৈ ধৰে কিয়, ব্যাখ্যা কৰা। প্রয়োজনীয় রাসায়নিক সমীকরণ দিয়া।
একটি কপার নাইট্রেটের দ্রবে একটি জিঙ্ক-এর দণ্ড ডুবিয়ে রাখলে দ্রবটির গাঢ় নীল রঙ হালকা হতে শুরু করে কেন, ব্যাখ্যা করো। প্রয়োজনীয় রাসায়নিক সমীকরণ দাও।

- (h) (i) Write the structural formula of butan-2-one. 1

বিউটেন-২-রানৰ গঠন সংকেত লিখা।

বিউটেন-২-ওয়ানের গঠন সংকেত লেখো।

- (ii) Give one example of an electrophile. 1

এটা ইলেক্ট্রোফাইলৰ উদাহরণ দিয়া।

একটি ইলেক্ট্রোফাইলের উদাহরণ দাও।

37. Answer the following questions (any five) : 3×5=15

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যিকোনো পাঁচটি) :

নিম্নোক্ত প্রশ্নগুলির উত্তর দাও (যে কোনো পাঁচটি) :

- (a) What are isotopes and isobars? Give one example of each. (1+1)+(1/2+1/2)=3

সমস্থানিক আৰু সমভৰীবোৰ কি কি? প্রতিটোৰ এটাকৈ উদাহরণ দিয়া।

সমস্থানিক এবং সমভরীগুলি কী কী? প্রত্যেকটির একটি করে উদাহরণ দাও।

- (b) Define electronegativity. In general, how does electronegativity vary in a group and in a period of the periodic table? 1+(1+1)=3

বিদ্যুৎঋণতাৰ সংজ্ঞা দিয়া। সাধাৰণতে পৰ্যাবৃত্ত তালিকাৰ এটা বৰ্গ আৰু এটা পৰ্যায়ত বিদ্যুৎঋণতা কেনেকৈ পৰিৱৰ্তন হয়?

বিদ্যুৎঋণতাৰ সংজ্ঞা দাও। সাধাৰণত পৰ্যাবৃত্ত তালিকাৰ একটি বর্গ এবং একটি পর্যায়ে বিদ্যুৎঋণতা কীভাবে পরিবর্তন হয়?

- (c) (i) Draw the resonance structures of O_3 molecule. 1

O_3 অণুটোৰ সংস্পন্দন চিত্রবোৰ আঁকা।

O_3 অণুটির সংস্পন্দন চিত্রগুলি আঁকো।

- (ii) Show how π -bond is formed by overlapping of atomic orbitals. 1

পাৰমাণৱিক অৱবিটেলৰ অভিলেপনৰ দ্বাৰা কেনেকৈ π -বান্ধনি গঠন হয়, দেখুওৱা।

পারমাণবিক অৱবিটেল-এর অভিলেপন দ্বারা কীভাবে π -বন্ধনি গঠন হয়, দেখাও।

- (iii) Write the MO electronic configuration of O_2 molecule. 1

O_2 অণুৰ MO ইলেক্ট্রনীয় বিন্যাস লিখা।

O_2 অণুর MO ইলেক্ট্রনীয় বিন্যাস লেখো।

- (d) (i) Define spontaneity of a process. 1

প্রক্রিয়া এটাৰ স্বতঃস্ফূর্ততাৰ সংজ্ঞা লিখা।

একটি প্রক্রিয়ার স্বতঃস্ফূর্ততার সংজ্ঞা লেখো।

- (ii) For the reaction, $2A + B \rightarrow C$, $\Delta H = 400 \text{ kJ mol}^{-1}$ and $\Delta S = 0.2 \text{ kJ K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$. Calculate the temperature at which the reaction will be at equilibrium.

2

$2A + B \rightarrow C$ বিক্রিয়াটোৰ $\Delta H = 400 \text{ kJ mol}^{-1}$ আৰু $\Delta S = 0.2 \text{ kJ K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$. বিক্রিয়াটো সাম্য অৱস্থাত আহিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা উষ্ণতা গণনা কৰা।

$2A + B \rightarrow C$ বিক্রিয়াটিৰ $\Delta H = 400 \text{ kJ mol}^{-1}$ এবং $\Delta S = 0.2 \text{ kJ K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$. বিক্রিয়াটি সাম্য অবস্থায় আসাৰ জন্য প্ৰয়োজনীয় উষ্ণতা গণনা কৰো।

- (e) (i) For the reaction $aA + bB \rightleftharpoons cC + dD$ at $T \text{ K}$ temperature, show that

$$K_p = K_c(RT)^{\Delta n}$$

symbols signify the usual meanings.

2

$T \text{ K}$ উষ্ণতাত $aA + bB \rightleftharpoons cC + dD$ বিক্রিয়াটোৰ বাবে দেখুওৱা যে

$$K_p = K_c(RT)^{\Delta n}$$

চিহ্নবোৰে সাধাৰণতে প্ৰকাশ কৰা অৰ্থ বুজাইছে।

$T \text{ K}$ উষ্ণতায় $aA + bB \rightleftharpoons cC + dD$ বিক্রিয়াটিৰ জন্য দেখাও যে

$$K_p = K_c(RT)^{\Delta n}$$

চিহ্নগুলি সাধাৰণত প্ৰকাশ কৰা অৰ্থ বোকাছে।

- (ii) Give one application of equilibrium constant. 1

সাম্য ধ্ৰুবকৰ এটা প্ৰয়োগ উল্লেখ কৰা।

সাম্য ধ্ৰুবকৰ এটা প্ৰয়োগ উল্লেখ কৰো।

- (f) (i) What is electromeric effect? Explain it with the help of a suitable example. 1+1=2

ইলেক্ট্ৰ'মাৰীয় প্ৰভাৱ কি? এটা উপযুক্ত উদাহৰণেৰে ইয়াক ব্যাখ্যা কৰা।

ইলেক্ট্ৰোমাৰীক প্ৰভাৱ কী? এটা উপযুক্ত উদাহৰণসহ এটা ব্যাখ্যা কৰো।

- (ii) Give chemical equation for detection of S in sodium fusion extract. 1

চ'ডিয়াম নিষ্কৰ্ষণ দ্ৰৱত S চিনাক্তকৰণৰ ৰাসায়নিক সমীকৰণ লিখা।

সোডিয়াম নিষ্কৰ্ষণ দ্ৰৱে S শনাক্তকৰণৰ ৰাসায়নিক সমীকৰণ লেখো।

38. Answer the following questions (any two) : 5×2=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যিকোনো দুটা) :

নিম্নোক্ত প্ৰশ্নগুলিৰ উত্তৰ দাও (যে কোনো দুটি) :

- (a) (i) Define wave number. Give its SI unit. 2

তৰংগ সংখ্যাৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ SI একক লিখা।

তৰঙ্গ সংখ্যাৰ সংজ্ঞা দাও। এৰ SI একক লেখো।

- (ii) Explain how line spectrum of hydrogen atom can be explained with the help of Bohr's theory. 3

ব'ৰৰ তত্ত্বৰ সহায়ত হাইড্ৰ'জেন পৰমাণুৰ ৰৈখিক বৰ্ণালী কেনেকৈ বৰ্ণনা কৰিব পাৰি, ব্যাখ্যা কৰা।

বোৰ-এৰ তত্ত্বৰ সাহায্যে হাইড্ৰোজেন পৰমাণুৰ ৰৈখিক বৰ্ণালী কীভাবে বৰ্ণনা কৰা যেতে পাৰে, ব্যাখ্যা কৰো।

- (b) (i) With the help of suitable example, explain positive resonance effect and negative resonance effect. 3

উপযুক্ত উদাহরণৰ সহায়ত ধনাত্মক সংস্পন্দন প্ৰভাৱ আৰু ঋণাত্মক সংস্পন্দন প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা।

উপযুক্ত উদাহৰণেৰে সাহায্যে ধনাত্মক সংস্পন্দন প্ৰভাৱ এবং ঋণাত্মক সংস্পন্দন প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰো।

- (ii) Explain briefly the distillation process to separate liquid mixture. 2

তৰল মিশ্ৰণ পৃথকীকৰণৰ বাবে পাতন প্ৰক্ৰিয়াটো চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।

তৰল মিশ্ৰণ পৃথকীকৰণৰ জন্ম পাতন প্ৰক্ৰিয়াটি সংক্ষেপে বৰ্ণনা কৰো।

- (c) (i) Write the chemical equation for a Wurtz reaction. 1

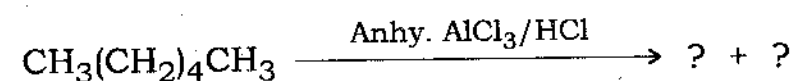
উৰ্টজৰ বিক্ৰিয়া এটাৰ বাবে ৰাসায়নিক সমীকৰণ লিখা।

একটি উৰ্টজৰ বিক্ৰিয়াৰ জন্ম ৰাসায়নিক সমীকৰণ লেখো।

- (ii) Complete the following reaction : 2

নিম্নোক্ত বিক্ৰিয়াটো সম্পূৰ্ণ কৰা :

নিম্নোক্ত বিক্ৰিয়াটি সম্পূৰ্ণ কৰো :

- (iii) Identify A and B in the following reaction : 2

নিম্নোক্ত বিক্ৰিয়াটোত A আৰু B চিনাক্ত কৰা :

নিম্নোক্ত বিক্ৰিয়াটিতে A এবং B শনাক্ত কৰো :

